

MTI.

Kiadja a Magyar Televízió Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 169-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti bel f ö l d i h i r e k

1964. január 30.

bb 1. hangversenysorozatok a peremkerületi üzemekben és munkásszállásokon

i áe/sk-lm fm

1964. január 30.

a szakszervezetek egressy gábor klubja évek óta rendszeresen felkeresi irodalmi vándorműsoraival a főváros peremkerületeinek üzemi művelődési otthonait, munkásszállásait, a közkedvelt előadássorozathoz hasonlóan, most a zenei ismeretterjesztést is új formában valósítják meg. hivatásos művészekből és kiváló öntevékeny zenekarokból alakult együttesek keresik fel a munkásszállásokat, peremkerületi üzemeket, ahol hangversenysorozatot adnak, ebben a félévben 50 előadást rendeznek pesthidegkúton, óbudán, újpesten, kőbányán, sashalmon, nagytétényben. a műsorokba esetenként a főváros legjobb öntevékeny kórusai is bekapcsolódnak, a zenekarok a különböző ünnepek zenei műsorának helyes összeállításáról és előadásáról is mintabemutatókat tartanak a művelődési házak dolgozóinak./mti/

--

bb 3. debreceni kisoroszlán - pécssett

vid j-lm ká

1964. január 30.

a debreceni állatkertben a múlt év utolsó negyedében négy kisoroszlán jött a világra, a gondos ápolás eredményeként az oroszlanok szépen fejlődnek, sulyuk meghaladja a tíz kilót. a debreceniek két kisoroszlánt megtartanak, s azokat tavasszal az állatvoodába ,,iratják be,, két oroszlanok elkerül debrecenből. az egyiket már elszállították pécsre, ahol a mecseki állatkert lakója lesz, a másik ugyancsak a dunántultra kerül: valószínűleg a veszprémi állatkertbe./mti/

--

-1-

MA

bb 2. megjelent a magyar tudomány

i ms/gg/m/sr

1964. január 30.

az akadémia értesítőjének, a magyar tudománynak legújabb száma a tavalyi évfolyamot befejező gazdag tartalmu füzet. szigeti józsef diderot születésének 250. évfordulója alkalmából írt benne megemlékezést a felvilágosodás nagy filozófusáról. Imre katalin radnóti miklósról közöl mélyenszántó tanulmányt. erdei ferenc akadémikus a biológiai, technikai és ökonómiai kutatások összefüggését vizsgálja a mezőgazdasági tudományokban. a korányi frigyes emlékévé befejező publikációjának tekinthető babics antal megemlékezése a nagy orvosról. frenyó vilmos professzor a növény-életteni kutatás modern eszközét, a változtatható klímájú és „időjárású”, növényházat, az ugynevezett fitotront ismerteti. a vita rovatban kalmár lászló akadémikus és farkas miklós szól hozzá a magyar matematikusok vitájához. a szemle-rovat érdekessége kellner béla akadémiai levelező tag beszámolója az egyesült államokban folytatott rákkutatásról, valamint bakács tibornak, az országos közegészségügyi intézet főigazgatójának összefoglalója a szocialista mezőgazdaság egészségügyéről debrecenben rendezett tanácskozásról. a történelmi adattárban érdekes tanulmányt közöl györgy józsef goethe mint könyvtáros címmel. a füzetet az új doktorok és kandidátusok névsora és könyvszemle teszi teljessé. /mti/

---

bb 4. gyulai őzek a visegrádi erdőkben - aranyérmes vadkant ejtettek el

vid/gö/m/ká

1964. január 30.

mátyás király egykori vadaskertjében, a visegrád-környéki erdőkben, gyakran vadásznak a vaddisznóra, és szarvasra külföldi vendégek. ebben az idényben 150, nyugati országból jött vadász töltött több napot a pilisi hegyekben, s jelenleg is hat nyugatnémet vendég járja az erdőt. a külföldiek nem panaszkodhattak a vadász-szerencsére, mert csaknem 150 vadat ejtettek el, köztük egy kapitális szarvasbikát és egy aranyérmes vadkant, amelynek 25 centiméteres agyara volt.

a 40.000 hektáros rezervátumban már hozzáláttak a vadállomány felfrissítéséhez. a napokban gyuláról 10 őzet szállítottak visegrádra. a tervek szerint a pilisi rengeteg szélein, elsősorban a duna-menti erdőkben gyarapítják a fácánállományt: februárban háromszáz szárnyast telepítenek erre a vidékre. a hamarosan tíz muflon is érkezik. /mti/

- 2 -

Per

bb 5. pénteken izsákon sorsolják a Lottót

i kf/kf/m/vg

1964. január 30.

a hónap utolsó Lottó sorsolását, az 5. játékhét nyerőszámainak a húzását, január 31-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel izsákon rendezti a sportfogadási és Lottó igazgatóság. ezuttal ugyancsak sorsolással döntenek el azt is, hogy a legközelebbi tárgynyeremény húzáson melyik hét szervezeti szervezeti vesznek részt. /mti/

---

bb 6. újabb 10 mázsa angolnivadék kerül a balatonba

vid/j/m/ká

1964. január 30.

a balatonban az elmúlt két év alatt sikerült meghonosítani a nálunk ujnak számító halfajtát, az angolnát. becslések szerint eddig két és félmillió angolnivadék került a tóba. fejlődésük szembetűnően gyors volt: a legkorábban betelepített angolnák fél méter hosszúra nőttek, a kígyó alakú halakból eddig csak a norgászok fogták, de az idén már speciális, sűrű szemű hálóvarsákkal megkísérlik a fogást a balatoni halászati vállalat brigádjai is. köztudomású, hogy az angolnák csak a karib-szoros környékén ivnak, és a világon bármerre tartózkodnak, e vidék felé kezdenek vándorolni. a halászok a balatoni angolnák várható szökésének megakadályozására kosárvarsás csapdákkal zárják el a sión át kivezető utat.

a jó eredmények láttán az angolnatelepetést az idén folytatják: a tervek szerint tavasszal mintegy 10 mázsa ivadékot vásárolnak és bocsátanak a balatonba. /mti/

---

bb 7. rádiójavítás ürügyén csalt, sikkasztott - két és fél évi szabadságvesztésre ítélték

i bc/tm/m/zs

1964. január 30.

nagy dani károly, budapesti lakos, többektől rádiókat, lemezjátszókat, háztartási gépeket vett át javításra, majd eladta őket. egyik alkalommal a véletlen is kezére játszott: éppen egy műszerész kisiparosnál tartózkodott, amikor egy tv-tulajdonos megadta a címét a kisiparosnak azzal, hogy menjen el a lakására és javítsa meg készülékét. nagy dani károly hamarosan megjelent az üzletben hallott címen, s azt állította, hogy a kisiparos küldte. „megállapította”, hogy a készülékben csöveket kell kicserélni, majd a beszerzésre kapott pénzzel továbbállt és többet nem jelentkezett. /folyt.köv./

- 3 -

bb 7. /rádiójavítás ... 1. folyt./ m

a központi kerületi bíróság nagy dani károlyt - figyelembe véve, hogy korábban is követett el hasonló büncselekményeket - két évi és hat hónapi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

...-

bb 8. csonttollu madarak a székesfehérvári parkban

vid/j/m/ká

1964. január 30.

észak küldöttei, a csonttollu madarak szállták meg tömegesen székesfehérvárott a dózsa györgy-parkot, ahol a japán akác termésén lakmároznak. bóbítájuk és hangos csivitelésük feltűnik a járóelőknél, a madarakat nem zavarja a forgalom, megjelenésük összefügg a hideggel, eltávozásuk pedig a tavasz előjele lesz. /mti/

...-

- 4 -

MR

bb 9. nyolcszáz üzemi könyvtárban több mint hárommillió szak-
könyv várja a műszaki dolgozókat

i áe/tné/m/fm

1964. január 30.

az országos műszaki könyvtár saját olvasószolgálatán kívül 800 üzemi könyvtár módszertani irányítását és ellenőrzését látja el. ezekben a könyvtárakban több mint 3 millió szakkönyv, illetve műszaki leírás áll az üzemi dolgozók rendelkezésére. a magasszintű könyvtárosszolgálat, a javuló propaganda ellenére ezt a segítséget még nem kielégítően hasznosítják a gyárakban. sokszor előfordul, hogy hosszasan kutatómunkával oldanak meg egy-egy műszaki problémát, újítást, amelynek pontos megoldása a helyi könyvtárban őrzött szakirodalomban rendelkezésre áll. az országos műszaki könyvtár elsősorban ezen a helyzeten kíván változtatni, s módszertani segítséget nyújt az üzemi könyvtárakban foglalkoztatott több mint 1300 könyvtárosnak. az intézmény központjában foglalkoznak a könyvtárosok továbbképzésével, amelyben ezidőig is csaknem kétszázan vesznek részt. az omk központi munkatársai állandóan kijárnak az üzemi könyvtárakba is, hogy közvetlenül segítsék, ellenőrizzék a szakirodalom elhelyezését, válogatását és annak felhasználását. időnként az üzemek, helyi tanácsok felkérésére szakértőként is közreműködnek a megfelelő könyvtári anyag összeválogatásában. az elmúlt évben közreműködésükkel öt megyei könyvtárban alakítottak műszaki részlegeket. tevékenységük eredménye az olvasók szakmai összetételének statisztikáján is lemérhető: félévenként több ezerrel növekszik az üzemi könyvtárak munkásolvasóinak száma. /mti/

...-

bb 10. pedagógus-lakások épülnek gyulán a lebontott tanyai iskolák építőanyagából

vid/tné/m/fm

1964. január 30.

a gyula város körzetében lebontásra váró tanyai iskolák pedagógusai beköltöznek a közeli városba. lakásgondjuk megoldására érdekes tervet dolgoztak ki a tanács illetékesei. a lebontott iskolák használható építőanyagát beszállítják a városba, s ott társasházakat építenek a nevelőknek. a tervet a művelődésügyi minisztérium is támogatja: minden egyes lakás felépítését 60.000 forinttal segíti. /mti/

...-

8. 10/-n

-5-

MR

bb 11. fafaragó népművész csanádpalotán

i vid/fm/m/fm

1964. január 30.

Szekeres András csanádpalotai népművész három évtizede foglalkozik fafaragással. alkotásaival már több kiállításon nyert díjat. főként a falusi emberek életének mozzanatait ábrázolják művészi faragványai. legutóbb gagarin portréját készítette el. jelenleg Lenin szobrát mintázza, amelyet az április 4. tiszteletére rendezendő kiállításon mutat majd be. /mti/

---

bb 13. magyar biokombinát épül mongóliában

i sl/tr/m/vg

1964. január 30.

Mongólia a chemokomplex külkereskedelmi vállalat útján állati szérum és vakcina gyártására alkalmas kombinát teljes felszerelését rendelte meg Magyarországtól. a 26 épületből álló, hatalmas gyártelep valamennyi terve, gyártási technológiája, s teljes felszerelése hazánkban készül. 1967 végére szállítjuk mongóliába a felszerelést, s 1968-ban már megkezdhetik a legkülönbözőbb állatbetegségek elleni oltóanyagok és az állattápszerek gyártását. az üzem évente 150.000-160.000 liter vakcinát és szérumot, továbbá öt tonna állati takarmány-hatóanyagot gyárt. a magyar vakcinatermelő üzemektől megkapják számos oltóanyag, mint például a lépfene, a tetanusz, a sertésorbán elleni szérumok jól bevált leírásait. a kombinát vakcinatermelő és diagnosztikai részlegeit, laboratóriumait csomagolótermelt, de még a gyárhoz tartozó szociális létesítményeket is a legkorszerűbb elvek alapján rendezik be. /mti/

---

bb 12. több mint félmillió gumimatrac, négyféle gumicsónak, békaemberuszony, ujjajta műanyag-baba a „campinggyár”, idei terméklistáján

i szf/sk/m/vg

1964. január 30.

a század eleje óta van jó csengése bel- és külföldön a palma márkának, elsősorban az akkoriban még újdonságszámba menő palma gumisarak révén. néhány éve, amióta a palma-gumigyár rátért a keresett campingcikkre, főleg a gumimatracok gyártására, hirtelen még tovább nőtt. tavaly 220 millió forint értékű terméket állított elő, jelentős részben camping-cikkekből. erre az évre már 300 millió forint értékű termelést irányoztak elő, ebből 100 millió forint értéket a campingüzemre terveztek, 90 százalékban gumimatracból. a múlt évben 370 ezer különböző típusú, méretű és színű gumimatrac került le a gyártó szalagokról, az idén pedig már 540 ezret állítanak elő, hogy eleget tehessenek a mind több külföldi és belföldi megrendelésnek. /folyt.köv./

8.15/-n

-6-

bb 12. /több mint ... 1. folyt./ m

a több mint félmillió matrachból 490 ezret európai és tengerentúli országokba szállít a chemolimpex külkereskedelmi vállalat. ez az export körülbelül 900 ezer dollár netto bevételt jelent a népgazdaságnak.

az idén megkezdik a gumicsónakgyártás kifejlesztését. tavaly készítettek első ízben gumicsónakot, mindössze ezret, jobbra külföldi megrendelésre. az első sorozatokra érkezett észrevételek figyelembevételével az idén szalagrendszerű termeléssel, tökéletesített kivitelben 5-6 ezer gumicsónakot állítanak elő. négyféle típusú csónak lesz: egy- és kétszemélyes kajak, valamint egy- és kétszemélyes halász-horgász csónak.

továbbra is nagy mennyiségben készíti az üzem bel- és külföldi piacra az öntött pvc-gyermekjátékokat, ezenkívül ujjajta műanyag-babák gyártását is elkezdte. olasz pvc és polietilén fuvógépen előállított mozgatható kezű-lábu hajsbaba lesz az idei újdonság. a hatféle babafigurából hármat az első félévben átadnak a kereskedelemnek. újdonságnak számít a békaember-uszony is, amelyet tavaly csak kis mennyiségben, kizárólag gyermekeknek készítettek játékként. tekintettel a buvársport terjedésére, az idén felnőtteknek is csinálnak megfelelő méretű uszonyokat. erre a cikkre szintén van már külföldi megrendelése a palmanak, amely a múlt év második felétől kezdve az országos gumipari vállalat gyárreszlegeként a nyíregyházi gumigyárteleppel kibővíve működik. /mti/

---

bb 14. műszerek a jó dupla védelmében - 90 millió duplával többet inatunk az idén

i kf/kf/m/vg

1964. január 30.

a múlt évben tovább növekedett hazánkban a kávéfogyasztás. a budapesti vendéglátóiparban az eszpresszó kávé értékesítése csökkent, vidéken viszont egyre népszerűbb a „dupla”, ehhez hozzájárult az is, hogy tavaly mintegy 400 kávéfőzőgépet szereltek fel az állami és a szövetkezeti vendéglátó üzletekben. az elmúlt esztendőben 387 vagon pörköltkávé hoztak forgalomba, csaknem 100 vagonnal többet, mint az előző évben. ezt a mennyiséget figyelembevéve több mint félmilliárd - pontosabban 645 millió - duplát hörpintettünk fel.

/folyt.köv./
8.20/-n

-7-

Reh

bb 14. /műszerek a ... 1. folyt./ n

a forgalmi adatokról, a kávé minőségéről érdekes összeállítás készült a belkereskedelmi minisztériumban. vizsgálatok alapján megállapították, hogy a kávéforgalom jelentős részét budapesten azok a boltok bonyolítják le, amelyek frissen pörkölt kávé árúsítanak. ezért a legtöbb vállalat bevezette az expressz szállításokat, s néhány megyébe közvetlenül a fővárosból viszik a kávé, ami lehetővé teszi, hogy 24, illetve 48 óráig, kávé kerüljön a fogyasztókhoz. budapesten jelenleg 75 bolt naponta, 166 üzlet pedig hetenként kétszer kap frissen pörkölt kávé. kiderült az is, hogy a fogyasztók jelentős része az örölte csomagolt kávéval szemben bizalmatlan, jobban szereti, ha előtte darálják. ezt megnévezíti azonban, hogy az élelmiszer és édességboltoknak csak egyharmadában van kávéőrölő s ezek nagyrésze is háztartási daráló.

az ellenőrzések a forgalombahozott kávé minőségének javulásáról számoltak be. az elmúlt fél évben például a hosszulejáratu szerződésekkal és megfelelő tartalékokkal sikerült elérni, hogy állandóan egyforma alapanyagból, egyenletes minőségű pörköltkávét kerüljön forgalomba. egyedül talán az extra minősége ingadozott s ennél a fajtnál gyakori volt a tulppörkölés. egyenletes jónak találták az eszpresszó és az 1. aa kávé minőségét, s ugyan-csak kielégítőnek a két alsóbb „besorolású, kávéfajtát is, amelyekből fokozatosan növekszik a forgalom.

a vendéglátóipar ellenőrzései nem mindig mutattak ilyen jó képet, az utóbbi időben ismét gyakoribbak voltak a kifogások az eszpresszó kávé minőségére. a kávéfőzők több esetben adtak olyan duplát, amelynek kávé tartalma jó, ha elérte a szimpláét. az ellenőrök sokszor akadtak olyan duplára, amelyet az előírt hat gramm helyett, csupán 4.2, 4, 3.5, sőt 2.5 gramm kávéból főztek. ahhoz, hogy az otthoni olcsóbb kávéval a vendéglátóipar versenyben maradhasson, az idén megszigorítják az ellenőrzéseket s a jó dupla védelmére műszereket állítanak munkába. ezek a helyszínen azonnal megállapítják a kávé minőségét. a vendéglátóipari tröszt azt is megígérte, hogy a leleplezett visszaéléseket a kávéfőzők „nem uszák meg, egyszerű figyelmeztetéssel vagy 100-150 forintos szabálysértési bírsággal.

az idén, a még mindig növekvő igényeket figyelembevéve, 440 vagon pörköltkávét hoznak forgalomba a kereskedelemben és a vendéglátóiparban. így az év végéig csaknem 90 millióval több duplát ihatunk, mint tavaly. /mt1/

9.56/-n

-8-

mt1

bb 22. újabb 40 lakás épül az olajbányászoknak zalaegerszegen

vid/lk/m/ki

1964. január 30.

a nagylengyeli olajmunkások részére zalaegerszegen ebben az évben újabb 40 lakást építenek. a hatalmas bérház földmunkái már megkezdődtek. /mt1/

---

bb 24. ötletes kezdeményezés csongrádban - sással és hinárral javítják a homokföldeket

vid/j/m/ká

1964. január 30.

a csongrád megyei pusztamérgeket, a híres rizlingborok hazáját valóságos sivatag veszi körül. a végeláthatatlan homoktengerrel csaknem egy évszázada küszködnek a falu lakói, akiknek a legnagyobb gondot mindig a talajerő pótlása jelentette. ezzel a problémával mindeztidig nem is tudtak megbirkózni. különösen az ujonnan telepített szőlősök és gyümölcsösök talaja szorul sürgős javításra, ehhez viszont óriási mennyiségű istállótrágyára lenne szükség, amit messziről kellene ideszállítani. a leleményes pusztamérgei gazdák ötletes módon segítettek magukon: a közeli zombékos, lápos területekről 10.000 mázsa sást, hinárt és más szerves hulladékanyagok gyűjtöttek össze. ezt a javítandó földekre hordták, s holdanként 4-5 mázsa műtrágyát adtak hozzá. a szakemberek szerint az olcsó talajjavító anyag hatására lényegesen javulnak majd a terméseredmények. /mt1/

---

bb 25. ötvenezer tüdőszűrő vizsgálat egy év alatt szombathelyen

vid/tné/m/fm

1964. január 30.

szombathelyen -, ahol 1906-ban az országban elsőként kezdte meg működését a tüdőgondozó intézet -, az elmúlt évben már mintegy 50.000 ember vett részt tüdőszűrő vizsgálaton. a város valamennyi tiz éven felüli lakosát megvizsgálták. a tiz éven aluliaknál a tbc-s megbetegedés gyakorlatilag megszűnt, s a gyermekek ellenőrzése az iskolaorvosi rendelőkben történik. a múlt évben csupán 90 újabb megbetegedést tapasztaltak.

a szűrőállomás az idén is megvizsgálja a város valamennyi tiz éven felüli lakóját. /mt1/

10.00/-n

-9-

mt1

bb 26. 75.000 forint a puskár-család jövedelme

vid/j/m/ká

1964. január 30.

az új vezetőség, a tervszerű irányítás, valamint a tagság szorgalma fordulatot hozott 1963-ban a mezőpeterdi dózsa termelőszövetkezet életében. az esztendő óta gyengén gazdálkodó, mérleghiányos termelőszövetkezet a kenyérgabona kivételével mindenből túlteljesítette termelési tervét, s egy év alatt 1,280.000 forinttal emelkedett a tiszta vagyona. a tavalyi zárszámadáskor 24, az idén pedig 39 forintot fizettek prémiummal együtt egy munkaegységre. minden hónapban kaptak előlegeket a tagok, s még fennmaradt járandóságot pedig a közgyűlésen osztották ki. puskár gyula sertésgondozó, aki az alapítás óta tagja a dózsa tisz-nek, két fiával és lányával dolgozott a múlt esztendőben a szövetkezetben, 25.000 forint készpénzt vett fel a zárszámadási közgyűlésen. a puskár-család múlt évi keresete összesen 75.000 forint volt. /mti/

...-

bb 28. az idén befejezik a szentpéteri-kapui kórházváros építését miskolcon

vid/lk/m/ki

1964. január 30.

miskolcon a téli hidegben is dolgoznak a szentpéteri-kapui kórházváros utolsó részlege, az ideg- és elmeosztály építésén. a tervek szerint ez az osztály még az idén elkészül, s ezzel befejeződik észak-magyarország legnagyobb egészségügyi intézményének építkezése.

a kórházvárosban jelenleg már 1083 ágygal 16 osztály működik.

a kórházkombinátban kapott helyet a megyei tanács egészségügyi osztálya, a köjál megyei igazgatósága, az ápolónőképző szakiskola, valamint egy rendelőintézet is. külön energiaszolgáltató telep látja el a betegszobákat, valamint a kiegészítő létesítményeket központi fűtéssel. az idén az idegosztály felszerelésén kívül befejeződik a hatalmas terület parkosítása, egyes osztályokat pedig fejlesztenek. elkészül az izotóp laboratórium, ahol különleges vizsgálatokat végezhetnek. a tervek szerint később kobaltágyut is felszerelnek a gyógyításhoz. az orr-, fül-, és gégeosztály mellett hallásvizsgáló állomást létesítenek. a hallásvizsgáló műszerekkel az üzemeket is felkeresik, s a helyszínen tartanak majd szűrővizsgálatokat. a szemészeten kancsal-ságvizsgálót létesítenek. ezekben a részlegekben az idén szintén megkezdik a gyógyítást. /mti/

...-

10.07/-n

-10-

kk

bb 15. metszőbrigádok a szabolcsi gyümölcsösökben

vid j-lm ká

1964. január 30.

megenyhült az időjárás, újra benépesültek a szabolcs-szatmár megyei almáskertek. mintegy 300 metszőbrigád kezdte meg a téli karbantartást, a koronaalakító és termőre metszést. ez a munka rendkívül fontos, ettől függ a következő évek terméseredménye.

a szabolcsi közös gazdaságok növényvédelmi brigádjai versenyben vannak egymással. elhatározták, hogy március 10-ig befejezik a törzsápolást, a metszést és az egyéb munkákat, hogy még rügyfakadás előtt teljes gépparkkal megkezdhesék a permetezést. /mti/

..-

bb 16. óriás „tojásgyárak”, szarvasmarha tenyésztőtelepek épülnek szolnok megye állami gazdaságaiban

vid j-lm ká

1964. január 30.

szolnok megye állami gazdaságai jelentősen fejlesztik az idén a korszerű nagyüzemi jószágtenyésztést. a jászszági, a néki és a középtiszai állami gazdaságban óriás „tojásgyárak”, alapjait rakják le. egy-egy tyuktenyésztő-farm, ahol 40 000 tyukot tartanak, évente 8 millió darab tojást ad majd a népgazdaságnak. a gazdaságok eddigi tojástermelése a hatszorosára emelkedik. a nagyobb vízterülettel rendelkező kunszentmártoni és tiszaiújlaki gazdaságban rátérnek a víziszármazások tenyésztésére. egyenként kétezres törzslibatelepet hoznak létre és a megye valamennyi gazdaságát ellátják tenyésztojással. a jászszági állami gazdaságban 325 férőhelyes szarvasmarha-telepet alakítanak ki, gépesített istállóval, tejházzal. hasonló szarvasmarha-telepet kap a tiszaiújlaki és a karcagi gazdaság is.

a jószágok elhelyezésére, takarmánytároló helyek, kiszolgáló épületek építésére összesen 82 millió forintot fordítanak szolnok megye állami gazdaságai. az idén mintegy 55 000 mázsa sertést, 35 000 mázsa hizómarhát, csaknem 9 000 mázsa baromfit, 4 millió darab tojást, 6 700 mázsa halat adnak az ország ellátására. /mti/

..-

10.10/-n

-11-

kk

bb 17. pályázati felhívás

vt Lm ZS

1964. január 30.

a budapesti műszaki egyetem a gépészmérnöki karon 1 docensi; az energiagazdálkodási tanszéken 1 docensi; a gépgyártástechnológia tanszéken 1 docensi; a hőerőművek tanszékén 1 docensi; a kalórikus gépek tanszékén 1 docensi; a textiltechnológia tanszéken 1 docensi; a vegyészmérnöki karnhoz tartozó szerves kémia tanszéken 1 tanári, a fizikai kémia tanszéken 1 docensi; a kémiai technológia tanszékén 1 docensi; a szerves kémiai technológiai tanszéken 1 docensi, a mezőgazdasági kémiai technológiai tanszéken 1 docensi, a mezőgazdasági kémiai technológiai tanszéken 1 docensi; a villamosmérnöki karon a villamosipari anyagtechnológia tanszéken 1 tanári, a mechanika tanszéken 1 tanári és 1 docensi; a matematika tanszéken 1 docensi; a villamosipari anyagtechnológia tanszéken 1 docensi; a fizika tanszéken 1 docensi; a vezetékes híradástechnikai tanszéken 1 docensi; a vezetéknélküli híradástechnikai tanszéken 1 docensi; az elektroncsövek és félvezetők tanszéken 1 docensi; a mikrohullámu híradástechnikai tanszéken 1 docensi; a műszer és mérés technikai tanszéken 1 docensi; a híradás és műszeripari technológia tanszéken 2 docensi; a folyamatszabályozási tanszéken 1 docensi; az elméleti villamosságtan tanszéken 1 docensi; a marxizmus-Leninizmus tanszéken a „tudományos szocializmus,” szakcsoportban 1 docensi állásra hirdet pályázatot.

a pályázatokkal kapcsolatos tudnivalókat a művelődésügyi közlöny 1964. január 15-i száma ismerteti./mti/

Városi

bb 18. másfélmillió forint a szakszervezeti művelődési otthonoknak

vid tné-lm fm

1964. január 30.

vas megyében a szakszervezetek az idén több mint másfélmillió forintot költenek a kulturális intézmények fenntartására. ebből az összegből többek között mintegy félmillió forintért könyveket, könyvtári berendezéseket vásárolnak. az öntevékeny művészeti csoportokat 400 000 forinttal támogatják. a szakszervezeti művelődési otthonokban és klubokban működő szakköröknek 100 000 forintot juttatnak./mti/

10.15/-n

-12-

per

bb 19. klubot alakítottak a kocsolai termelőségvetkezeti fiatalok
vid/tné Lm fm 1964. január 30.

a kocsolai vörös csillag termelőségvetkezeti klubhelyiséget bocsátott ifjú tagjai rendelkezésére. a termet butorokkal, televízióval, rádióval, társasjátékokkal rendezték be és ezenkívül magnetofont is használhatnak a fiatalok.

az új ifjúsági otthonban a termelőségvetkezeti ifjúsági tánczenekarnak közreműködésével hétévtégi klubesteket rendeznek, s ott mutatkozik be a kiszervezet színjátszócsoportha is egy hónap múlva: egyfelvonásos jelennetekkel szórakoztatja majd a szövetkezet tagjait és a falubelieket.
/mti/

..-

bb 20. ötödik „életévébe,” lépett a műszaki-gazdasági tájékoztató

i tiz/tm-lm vg

1964. január 30.

ötödik évfolyamába lépett az országos műszaki könyvtár és dokumentációs központ folyóirata, a műszaki-gazdasági tájékoztató.

eddig megjelent számaiban kereken 2 100 külföldi szakcikk tömör összefoglalásával összesen 171 témakört dolgoztak fel, amelyeket mindig a népgazdaság számára az adott pillanatban legfontosabb kérdések közül választottak ki. minden évben egy-egy teljes számot szenteltek valamelyik időszerű kérdés sokoldalú megvilágítására. ilyen „célszámokban,” mutatták be többek között a műanyaggal és a korszerű anyagmozgatással kapcsolatos jelentősebb külföldi közleményeket, az idén pedig a mezőgazdaság vonatkozásában foglalkoznak majd ugyanilyen módon a műszaki fejlesztéssel.

az ötödik évfolyam rövidesen megjelenő első száma többek között a műszaki fejlesztés és a műszaki információ kölcsönhatásaival, a szerszámgépipar fejlődésével, a papíripar helyzetével és a korszerű ipartelepítéssel foglalkozó legújabb külföldi szakközleményeket ismerteti./mti/

..-

10.20/-n

-13-

Per

bb 21. hódmezővásárhelyi himzések - Japánba

vid Lk-Lm ki

1964. január 30.

a hódmezővásárhelyi háziipari szövetkezet cikkei mind keresettebbek külföldön is. az idén mintegy hétmillió forint értékben készítenek perzsaszőnyegeket, norvégmintás kesztyűket, különféle himzéseket, s ezeknek több mint a fele exportra kerül.

ebben az évben már kétszer annyi népi himzést küldenek külföldre mint az elmúlt években átlagosan. legutóbb Angliába indítottak utnak ősi, vásárhelyi népi díszítőelemekkel himzett színes gyapjú színházi stólkát, hollandiába pedig ugyanígy díszített, ugynevezett teamelegítőket. ez utóbbi, sapkaszerűen kialakított anyagokat a teáskannára borítják, hogy melegen tartsák a teát. rövidesen a távol-keletre is eljutnak a hódmezővásárhelyi asszonyok készítményei: Japán megrendelésre készítenek nagyméretű himzett terítőket.

a növekvő külföldi igények kielégítésére a környékbeli községek asszonyait, leányait bevonják a himzési munkába. kövegyen, királyhegyesen és Kiszomboron tanfolyamon tanítják a népi himzést, s így legalább százszal növelhetik a háziipari szövetkezet dolgozóinak számát./mti/

--

bb 23. kitűnően telet a szikesek búzája: a karcagi 522-es

vid j-Lm ká

1964. január 30.

a nagykunsági mezőgazdasági kísérleti intézet kutatói az argentin Klein és a székács-1242 fajták keresztezéséből nemesítették a szikesek kiváló búzáját, a karcagi 522-est. a hazai fajták közül e buza kalászában van a legtöbb szem. szalmája hosszú, közepes állóképességű, előnyei közé tartozik, hogy jól tűri a téli hideget, viszonylag korán ér, lisztje jó minőségű. ellenáll az egyik leggyakoribb betegségnek, a levélrozsdának, kó- és porüszögre kevésbé érzékeny. a nagykunsági szikes területeken minden évben nagy területen termesztik a már előzetesen elismerést nyert karcagi 522-es búzát. természetesen holdanként 15 és fél - 18 mázsa között változik. Összesen szolnok megye szikes földjein több mint 8 000 holdon vetették a fajtát, s a téli határszémlek tanúsága szerint a szépen fejlődő vetés kitűnően tűri a kemény pusztai hideget./mti/

--

10.25/-n

-14-

ka

bb 27. az idén egymillió köbméterre növekszik a gázfogyasztás szolnokon

vid Lk-Lm ki

1964. január 30.

a kőolajkutatók alkalmával feltárt szandaszőlősi földgázt már egy éve hasznosítják szolnokon. csaknem ezer lakásban és néhány ipari üzemben váltották fel a tüzelést az olcsó energiával. az idén újabb hatszáz lakást kötnek be a gázszolgáltatásba és folytatják a város ipari üzemének bekapcsolását is. az év második felében az ipari gázvezeték eléri a tiszamenti vegyiművek lakó- és gyártelepét. az első szakaszban az épülő ultra-mosószer- és a kriolit-üzem, később pedig a porfestékgyár és a lakótelep kap a magas fűtőértékű energiából. az év végére a tervek szerint - eljut a szandai földgáz a járműjavító vállalat műhelyeibe, csarnokaiba is. a program szerint a tiszaparti város ipari üzemének, lakóházainak ez évi gázfogyasztása már eléri az egymillió köbmétert./mti/

--

bb 29. bucsuztatják a gépállomások „hőskorának”, traktorait baranyában

vid j-Lm ká

1964. január 30.

szerte baranyában bucsuztatják a gépállomások „hőskorának”, traktorait: a hajdani Hofherr-gyárban készült g-35 típusú erőgépeket. ezek voltak azok az immár legendás hírnévű traktorok, amelyek 1948-ban megnyitották a mezőgazdaság gépesítésének korszakát, és ezeknek az ekéi szántották az első „új barázdákat”, a megalakuló termelőség-szövetkezetek földjein. a leginkább csak szántásra alkalmas erőgépek az elmúlt 15 év alatt megöregedtek, elavultak. helyüket korszerű, univerzális traktortípusok foglalták el: a Zetor, a Super-Zetor, az Ue-28, a d4k és a többiek. az új gépek nemcsak nagyobb teljesítményűek és többféle munka elvégzésére alkalmasak, hanem jobban kímélik a dolgozókat: fülkékük van, kevésbé ráznak, és kisebb zajt csapnak, mint a Hofherr-traktorok.

eredetileg több mint 600 g-35 típusú erőgép dolgozott a megyében. a termelőség-szövetkezetekben jelenleg 225 működik, a gépállomásokon pedig már csak 80 darab van belőlük. a terv szerint 1965 végéig a többi Hofherr-traktort is kivonják a szántóföldekről. a használhatatlan gépeket szétszerelik és beolvasztják, míg a legjobb állapotban levőket belső munkára fogják. mintegy 100 g-35 típusú gép válik így módon „házi traktorrá”. ezeket álló munkákra használják: cséplőgép, magtisztító-berendezés, szőlőtöltőgép, öntözőszivattyú meghajtására.

/folyt.köv./

10.30/-n

-15-

ka

bb 29. /bucsuztatják...1.folyt./-lm

azoknak a veterán traktorosoknak zöme, akik 10-15 évvel ezelőtt a g-35 típusu gépeken kezdték meg a pályafutásukat, időközben - tekintettel nagy gyakorlati tudásukra - brigádvezető vagy szerelő lett. a többi „hofherrest”, akik ma is traktorosokként dolgoznak, téli tanfolyamokon képezik át a korszerű gépek kezelésére./mti/

--

bb 30. pályaválasztási tanácsadó a vasi fiataloknak

vid tné-lm fm

1964. január 30.

vas megyében évek óta működik a pályaválasztási tanácsadó, amelyet pedagógusokból, szülőkből, s a tömegszervezetek képviselőiből alakítottak. a tanácsadó rendszeresen ismerteti a pályaválasztás helyi lehetőségeit, tanácsokkal látja el az általános és középiskolát végző fiatalokat. február elején a tanács tagjai felkeresik a megye iskoláit, a végzős osztályokat, s ott az osztályfőnöki órákon beszélgetnek a tanulókkal./mti/

--

bb 32. jól bevált az új hengerhegesztési eljárás diósgyőrről

vid lk-lm ki

1964. január 30.

a hengerművekben jó ideig megoldatlan volt a törött hengerek kijavitása. a lenin kohászati művek acélöntődéjének egy műszaki dolgozókból álló csoportja kitartó munkával olyan eljárást kíséreltetett ki, amelynek alkalmazásával a törött hengerek kijavíthatók, összehegeszthetők, s újból használhatók. a műszaki nyelven termites hegesztési módszernek nevezett eljárás a gyakorlatban jól bevált. eddig mintegy 30 törött hengert hegesztettek össze, részben a diósgyőri, részben az ózdi és a csepeli üzemek részére. az új eljárás kidolgozásával, illetve bevezetésével a diósgyőriek országos problémát oldottak meg, s annak hasznosságát érzékelteti, hogy egy-egy új henger előállításának költsége - a méretétől függően - meghaladja az ötvenezerekétszáz ezer forintot./mti/

--

10.34/-n

-16-

AK

bb 31. háromezeröttszáz ujtítás, 28 millió forint megtakarítás egy év alatt az egyesült izzóban - ujtítási félét, ujtítási pályázatot hirdetett a gyár

i kf-lm vg

1964. január 30.

az egyesült izzó ujtító és feltaláló mozgalma eredményesen záródott a múlt évben is. az üzemben tavaly 3 500 ujtítást fogadtak el, amely 28 millió forint megtakarítást hoz, az ötletes, hasznos javaslatokra 2 millió forint ujtítási díjat fizettek ki.

az egyesült izzóban régi, tapasztalt az ujtítótörzsgárda és példamutató az ujtítási ügykezelés. a múlt évben sok vállalat, többek között a telefongyár, a fővárosi villamosvasut, a csepeli csőgyár vette át és hasznosította az izzó ujtítási ügyintézési módszerét. a vállalat mintegy 57 olyan ujtítást küldött tapasztalatcserére más üzemekbe, amelyek ott is hasznosíthatók. az izzóban az ujtítások átfutási ideje a múlt évben 21 nap volt.

most készült el az egyesült izzó 1964. évi ujtítási feladatterve, amely a műszaki fejlesztési tervre épült fel és mintegy 300 fontos, sürgősen megoldásra való feladathoz kéri a tapasztalt ujtítók segítségét. a feladattervvel egyidőben a gyár az ujtítómozgalom 15. évfordulója alkalmából ujtítási félét rendez és ujtítási pályázatot hirdetett, a pályázaton nemcsak az egyesült izzó dolgozóit, hanem bárki részt vehet, a pályázat feltétele, hogy az 1964. évi ujtítási terv valamelyik pontját oldja meg az ujtító, s a javaslatnak nemcsak az ötletet, hanem az ujtítás megvalósításának a módját is tartalmaznia kell. az ujtítók az őket megillető díjon kívül a feladattervben meghatározott jutalmat is megkapják. ezenkívül a legértékesebb ujtítások szerzői között trabant személygépkocsit, szobabutort, televíziót és más értékes jutalomtárgyakat is kisorsolnak./mti/

--

1040/-n

-17-

AK

bb 33. pénteken nyitik a „mai magyar kisleptika,, című kiállítás

t/tf/m/1

1964. január 30.

csütörtökön a csók istván galériában bemutatják a sajtó képviselőinek a képcsarnok vállalat mai magyar kisleptika című kiállítását. a tárlat anyagát, amelyet az 1960-tól sokszorosításra került kisleptikákból állítottak össze, csap erzsébet, a magyar nemzeti galéria szoborosztályának vezetője és nagy lászló, a képcsarnok vállalat igazgatója ismertette.

a gazdag összeállítású anyagban mintegy 90 mű szerepel, közöttük pátzay pál, tar istván, meyeri barna, mikus sándor, kerényi jeno, csontos lászló és somogyi árpád alkotásai. a kiállított munkák a képcsarnok üzleteiben megvásárolhatók.

a kiállítást január 31-én, pénteken délután fél hat órakor tar istván szobrászművész nyitja meg, és február 16-ig tekintetik meg az érdeklődők. /mt1/

11.26/-n

-18-

kek

bb 34. gimnáziumok, szakközépiskolák nyitnak a szabolcsi községekben

vid/m/cz

1964. január 30.

a nyiregyházi járási tanács csütörtöki ülésén az ovodai és iskolai hálózat fejlesztéséről tárgyalt. az idén községfejlesztési alapról nagycserkeszen, timáron és tiszatelken 2-2 tantermes, ujfahértón 3 tantermes iskola épül. a következő évben 2 községben létesítenek 8-8 tantermes iskolát. körzete-
sitéssel és tanyai kollégiumok létesítésével megoldják a kislátszamu iskolák felsőtagozatos osztályainak szakrendszerli oktatását is.

néhány évvel ezelőtt még csak a járás székhelyén, nyiregyháza-n volt gimnázium. azóta ujfahértón, ibrányban, demecseren és vencesellőn nyitnak középiskolai osztályok. a távlati tervek szerint a járás községeinek csaknem egyharmadában létesítenek gimnáziumot vagy különböző szakközépiskolát. a program megvalósításához erejükhez mérten a helyi szervek is hozzájárulnak. a nagyhalászi tanács például a szakközépiskola részére telket és 50.000 forintot érő építési anyagot, a lakosság 50.000 forint értékű társadalmi munkát, a kótaji termelőszövetkezet szaktanulmányképző iskola céljára egy kastély épületet ajánlott fel. /mt1/

11.46/-n

-19-

kek

bb 35. varion szalagot helyeztek üzembe a mosonmagyaróvári kötöttáru gyárban

vid/sze/m/ki

1964. január 30.

a mosonmagyaróvári kötöttáru gyár harmadik számú konfekcionáló üzemében, amely kizárólag exportra dolgozik, üzembe állították az első varion szalagot, ezzel korszerűbbé, könnyebbé vált az anyagmozgatás és termelékenyebb lett a munka. a berendezést az egri lakatosárugyár szállította és megküldte már a második varion szalagot is, ennek beindítására február végén kerül sor. áprilisban újabb két varion szalag felszerelését kezdik meg és ezzel az egész üzem rátér a korszerűbb termelési módszerre. /mti/

...

bb 37. közlekedési balesetek

j-lm -cz

1964. január 30.

a 14. kerületben a hungária körut és a thököly ut torkolatánál szálku Mihályné 23 éves budapesti lakos tilos jelzéssel ment át az uttesten és egy személygépkocsi elütötte, a vigyázatlan asszonyt könnyű sérüléssel az uzsoki kórházba szállították.

a 9. kerületben a ráday utca 20. szám előtt Huber Tivadarné 62 éves budapesti lakos álló jármű mögül akart átmenni az uttesten és egy tehergépkocsi elütötte, Huber Tivadarné könnyű sérüléssel a szántó Kovács János utcai sztk-rendelőbe szállították. /mti/

..-

13.40/-n

-20-

14.25

MS

bb 36. időjárásjelentés

sze/m

1964. január 30.

a meteorológiai intézet jelenti 1964. január 30-án, csütörtökön délben:

többfelé kisebb havazás

európa időjárása ciklonok következtében tulnyomóan felhős és sokfelé csapadékos. a szovjetunió európai területének legnagyobb részén tegnap napközben sem emelkedett a hőmérséklet mínusz 15, sőt az északkeleti részeken mínusz 30 fok fölé, délnyugat-európában ugyanezzel 13-15 fokos maximumok alakultak ki. hazánkban tegnap erősen felhős, párás idő volt, csapadék nélkül. napközben a hőmérséklet 0-, mínusz 6 fokig emelkedett. ma a hajnali lehülésben nagy eltérések mutatkoztak. a balaton környékén és a főváros területén hajnalban sem mértek mínusz 3, mínusz 4 foknál alacsonyabb hőmérsékleteket, az északkeleti megyék egyes helyein viszont mínusz 18- mínusz 20 fokig hűlt le a levegő. hegyeinken a hótakaró vastagsága az elmúlt 24 óra alatt nem változott. ma délelőtt az ország nagy részén felhős az idő.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke mínusz 4.2 fok volt, a sokévi átlagnál 3.1 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 milliméter, mérsékeltlen süllyedő irányzatú.

várható időjárás péntek estig: felhős idő, ma néhány helyen, holnap többfelé kisebb havazás. mérsékelt szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában mínusz 5- mínusz 10 fok között, északkeleten helyenkint mínusz 15 fok közelében. Legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 0 fok körül. a duna vízállása budapestnél 196 centiméter. /mti/

...

b b 38. kétezeröttszáz lakás kap háztartási gázt egerben

vid sze-lm ki

1964. január 30.

az egri városi tanács végrehajtó bizottsága csütörtöki ülésén megtárgyalta az idei és a jövő évi gázberuházási tervet. eszerint az idén továbbépítik egerben a gázvezeték-hálózatot és 1965-re mintegy két- és félezer lakásba vezetik be a gázt. már az idén megépítik a hajduhegyi gázfogadó állomást és elkészül három körzeti nyomásszabályozó. /mti/

..-

13.45/-n

-21-

14.25

MS

bb. 40. agronomusok, körzeti orvosok a falusi kulturális élet irányítói között - ülést tartott a veszprém megyei tanács

vid./p/ cz

1964. január 30.

csütörtökön ülést tartott veszprémben a megyei tanács. megbeszéltek a falusi népművelési munka helyzetét, majd a megyei tanács 1964. évi tervét. figyelemre méltó jelenség, hogy a pedagógusok mellett mind több orvos és mezőgazdász is bekapcsolódik a népművelési munkába. a több mint 200 fiatal agronomus, és a mintegy 150 orvos - akik vállalták az ismeretterjesztő munkát - új lehetőségeket ad az előadások sokrétű összeállításához, a tit és a tanács előadássorozatai így már igen érdekesek, változatosak lettek. a tanácsülés külön megdicsérte a karmacsi termelőszövetkezet agronomusát és a pápakovácsi körzeti orvost, akik rendkívül sokkal segítik a helybeli kulturális élet irányítását. a falusi értelmiség érdeme, hogy csaknem ezerrel növekedett az utóbbi évben a falusi előadások száma, melyeket 300.000 ember hallgatott meg.

bővültek a művelődési lehetőségek új épületekkel, könyvtárakkal, vetítőhelyekkel is. tavaly például nyolc új művelődési házat adtak át rendeltetésének, az elmúlt három évben megötszörződött a könyvtárlomány, és 1963 évvel bezáróan már a megye összes községébe létesítettek vetítőhelyet.

a tanácsülésen végezetül határozatokat hoztak, melyek szerint a jövőben a járási tanácsi vb. ülések gyakrabban foglalkoznak a falusi népművelési tevékenységgel, a községi tanácsok vb. elnökei pedig a jövőben közösen beszélnek meg a művelődési programot a termelőszövetkezet elnökével. /mti/

-. -

bb. 41. az idén négy új javító szervizközpontot létesít, fokozza a lakáskarbantartási szolgáltatást, új patyolat-szalonokat nyit, bővíti az üzlet - és felvevő hálózatot a tanácsi ipar

t/hbj/sk /p/ cz

1964. január 30.

csütörtökön, kertész István, a fővárosi tanács ipari osztályának vezetője, sajtótájékoztatón számolt be a tanácsi ipar helyzetéről, tevékenységéről és terveiről. elmondotta, hogy a vállalatok foglalkoznak fémtömegcikkkel, töltőtoll, hangszer, butor, disz-műáru, fatömegcikkkel, stb. előállításával, amelyeknek termelési értéke eléri az évi 2,7 milliárd forintot. a tanácsi iparban 38.000 dolgozó munkálkodik, köztük mintegy 7.000 csökkent munkaképességű.

/folyt. köv ./

15.30/a

22 -

KB

bb. 41. / az idén négy új ..... 1. folyt ./

1964-ben fokozni kívánják a szolgáltatási-javítási tevékenységet. a múlt évinek másfélszeresére növekszik a háztartási gépjavítás, 18 százalékkal a lakáskarbantartási, 13 százalékkal a szerelési szolgáltatás. a következő időkben a belső városnegyedekben jelentkező üzlethálózat-zsúfoltságot szeretnék feloldani. a felvevő üzleteket a közlekedési csomópontok, a lakónegyedek közelébe kívánják telepíteni. 1964-ben 42 üzlettel bővül a hálózat. két patyolat-szalon is megnyílik, előreláthatóan a pozsonyi uton és a városház utcában, itt a közönség megvárhatja a kisebb vegytisztítást. a rákóczi ut 51. számú épületben gyermekfodrászatot és gyermekruházati boltot nyitnak. a fővárosi javító- és szerelő vállalat négy új központi szervizt hív életre, a szervizközpontok este is, vasárnap is vállalnak sürgős karbantartási munkákat.

részletesen foglalkozott kertész István osztályvezető a vállalatok és a közönség közötti együttműködés kérdéseivel. a patyolatnál is jelentkezik a „holt szezon”, télen, rövidebb idő alatt, jobb minőségben tudja elvégezni a vegytisztítást. helyes lenne ha a közönség ilyenkor adná be tisztításra a ruhát. segítsen az is, hogy ha a kitisztított ruhát időben elvinnék a fiók-üzletekből az érdekeltek, s nem hagynák ott porosodni hónapokig. /mti/

-. -

bb. 42. jelentősen fejlődik észak- és nyugat-dunántul- négy megye közigazdászainak ankétja veszprémben

vid/ sk/p cz

1964. január 30.

a magyar közigazdasági társulat veszprém-megyei csoportja, Győr, Vas és Zala megye legkiválóbb közigazdászainak részvételével, csütörtökön veszprémben, ankéton vitatta meg a megyei tervtanulmányokat és a távlati tervezés problémáit. dr. Kőrödi József kandidátus, az országos tervehivatal osztályvezetője, előadásában vázlatos képet nyújtott arról a sokirányú elképzelésről, amelyek Győr, Veszprém, Vas és Zala távlati fejlődésére vonatkoznak. még nem végleges tervek, inkább közigazdasági elemzések, tanulmányok következtetése alapján veszprém megyében elsősorban a gazdag ásványkincs feltárására alapozzák az ipar fejlődését. főleg a bauxitbányászat fejlődik rohamosan. a timföldgyártás új nagy központját, Ajkán alakítják ki. Győr megyében változatlanul a könnyűipar és a gépgyártás fejlődik rohamosan.

/folyt. köv ./

16.47

-23-

Se

bb.42. /jelentősen fejlődik.... 1. folyt ./

Lélekszámnövekedési vizsgálatokat is végeztek a nagyobb városokra, ipartelepülésekre vonatkozóan. a tanulmánytervek foglalkoznak a női és a férfi munkaerő arányának kérdésével. megállapították, hogy ajkán, várpalotán például máris férfi munkaerőhiány mutatkozik, míg a nők foglalkoztatása problémát okoz. az itteni helyzet és a nehézipar várható további nagyarányú fejlődése figyelmeztető a tervezéssel foglalkozó szakembereknek.

részletesen foglalkoztak az anketon a településhálózat és az ellátottság kérdésével, továbbá megvitatták az idegenforgalommal kapcsolatos távlati fejlesztési elgondolásokat is./mti/

bb. 43. a szakszervezetek országos tanácsának üdvözlő távirata az angolai dolgozók országos szövetségéhez

k áe/áe/p/cz

1964. január . 30.

a magyarszakszervezetek országos tanácsa táviratban köszöntötte az angolai dolgozók országos szövetségét első országos kongresszusuk, valamint az angolai nép függetlenségi harcának évfordulója alkalmából. /mti/

bb 39. a televízió a postamuzeumban

1 kf/kf/m/cz

1964. január 30.

vasárnap, február 2-án délelőtt a televízió nézői „ellátogathatnak,, a postamuzeumba. a helyszíni közvetítés miatt a postamuzeum ezen a napon csak 12-14 óra között tart nyitva. /mti/

15.55/a

16¹⁰ a.e'

..-
- 24 -
Al

bb. 44. saját testsúlyuk csaknem százszorosának megfelelő halat fogtak ki a dunából a mohácsi halászok - zárszámadás a petőfi halászati szövetkezetben

vid/j/ ká/ p/ cz

1964. január.30.

a magyar duna legdélibb szakaszán- a mohács alatti „élő és „holt,, vizeken- halászó emberek páratlan fogási eredményt értek el a múlt évben. a petőfi halászati szövetkezet nagy hálóval dolgozó tagjai átlagosan 5442 kilogramm zsákmányra tettek szert, ami 246 kilóval több az előző évinél, és felülmúlja minden eddigi eredményüket. az egy halászra jutó évi zsákmány országosan csak 2000-3000 kilogramm között van. a mohácsi halászok, viszont saját testsúlyuk csaknem százszorosának megfelelő halat fogtak ki a dunából, jóval túlteljesítve 1963. évi tervüket. az előirányzott 700 mázsa helyett összesen 820 mázsa hal került a hálóikba. kétségtelen, hogy a szerencse is segítette a szövetkezet tagjait, de mellett alaposan megdolgoztak a zsákmányért. a halászok átlagosan 2600 órát töltöttek a vizen, és gyakran másfél-két napig egyfolytában járták a dunát.

a halászati szövetkezet csütörtökön tartotta az 1963. évi zárszámadását. a tagok elégedetten vették tudomásul, hogy -a közös vagyion jelentős gyarapodása mellett- minden munkaegységre 60 forint 74 fillér jutott. a mohácsi halászok átlagos évi jövedelme meghaladja a 32.000 forintot. a közgyűlésen megjutalmazták a legidősebb halászt, a 73 éves gáspár lajost, aki magas kora és nyugdíja ellenére még most is részt vesz a szövetkezet munkájában./mti/

bb. 45. mezőgazdasági ujitók tanácskozása debrecenben

vid/j/ ká/ p/ cz

1964. január 30.

hajdu-bihar megye mezőgazdasági nagyüzemeinek ujitói és műszaki szakemberei tanácskozást tartottak csütörtökön debrecenben. kiss jános, a gépállomások megyei igazgatója előadásában ismertette a mezőgazdasági ujitómozgalom helyzetét és feladatait. elmondotta, hogy a mezőgazdasági ujitások száma hajdu-bihar megyében évről-évre csökken. egyre kevesebb ujitást alkalmaznak a gyakorlatban, a termelőszövetkezetekben pedig- egy-két kivételtől eltekintve- nincs ujitómozgalom.

/folyt . köv ./

18.00/a

- 25 -

Al

bb. 45. /a mezőgazdasági ujitók..... 1. folyt /

a megyei tanácskozás megállapította : az üzemek vezetői és szakemberei nem adnak megfelelő segítséget és bátorítást az ujitóknak elképzeléseik kivitelezéséhez, bürokratikus intézkedések is akadályozzák a kezdeményezések megvalósítását. javasolják: azokban a termelőszövetkezetekben, ahol befejeződött a gépesítés, állítsanak be ujitási felelőst, s ezek részére a szakszervezet rendezzen tanfolyamot. a már bevált ujitásokat ismertessék meg az állami gazdaságok, a gépállomások és a tsz-ek műszaki szakembereivel, hogy szélesebb körű gyakorlati alkalmazást érjenek el. felhívták a kiváló ujitókat, vállalják egy-egy termelőszövetkezet patronálását, az ujitások bevezetésénél és az elgondolások kivitelezésénél adjanak segítséget./mti/

bb. 46. havonta jelenik meg a valóság

cz/p

1964. január 30.

januártól havonta jelenik meg a valóság. első számában közli Konrad György „a korszerű háború korszerűtlensége” című tanulmányának második részét az atomkorban folyó fegyverkezési verseny veszélyéről és ellentmondásairól. Tókei Ferenc: „ az ázsiai termelési mód, kérdéséhez című tanulmányát, Gyurkó László „a negyedik ember” című, az emberiség jövőjét, lehetőségeit kutató esszéjét. a fórum-rovatban kapott helyet a svájcban élő zongoraművész és esztéta László Ervin: az intencionalitás szerepe az esztétika elméletében című írása. a magyar világ-rovat Lázár István fiatal írók szociográfiai munkásságáról szóló „élménygyűjtés és szolgálat” című tanulmányát és Mándy Iván: „séta a ház körül”/káli cigányság, 1963/ című rádiójátékát tartalmazza. a szemle-rovatban vajda Imre az átmeneti korszak társadalmi és gazdasági kérdéseiről, Simai Mihály a Kennedy-tragédia kapcsán az amerikai ultrákról ír. a külföldön-rovatban Major Máté számol be kubai impresszióiról. a lapot gazdag könyvszemle, külföldi folyóirat-ismertetések teszik teljessé./mti/

18. 15/a

- 26 -

18. 15/a
Cse
St

bb. 53. magyarországra látogat alekszandar rankovics elvtárs

cz/p

1964. január 30.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására január 31-én néhány napos látogatásra hazánkba érkezik alekszandar rankovics elvtárs, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság alelnöke, a jugoszláv kommunisták szövetsége központi bizottságának titkára, Ivan Gosnjak, Gyuro Pucar és Jovan Veszelinov elvtárs, a jugoszláv kommunisták szövetsége központi bizottsága végrehajtó bizottságának tagja. kíséretükben van Dobrivoje Vidics elvtárs, a jugoszláv kommunisták szövetsége központi bizottságának tagja./mti/

bb. 52. ebéd a távozó kambodzsai nagykövet tiszteletére

k/p/ cz/

1964. január 30.

Szarka Károly, külügyminiszterhelyettes, csütörtökön ebédet adott Norodom Norindeth királyi herceg, a kambodzsai királyság távozó nagykövete tiszteletére. az ebéden résztvett Gergely Miklós, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője, és a külügyminisztérium több vezető munkatársa./mti/

bb 47. magyar-csehszlovák rádióegyezményt írtak alá

t s/sk-lm -cz

1964. január 30.

csütörtökön a rádió székházában Tömpe István, a magyar rádió- és televízió elnöke, valamint Karel Hofmann, a csehszlovák rádió igazgatója egyezményt írt alá a két intézmény együttműködéséről. a megállapodás értelmében tovább fejlesztik a két ország rádióinak baráti együttműködését. a közös program kiterjed a politikai, gazdasági és kulturális információk, a zenei adások, az irodalmi, drámai, valamint a gyermek- és ifjúsági műsorok cseréjére.

az egyezmény aláírásán és az azt követő fogadáson megjelent Siklósi Norbert, a magyar újságírók országos szövetségének főtitkára, a külügyminisztérium, valamint a magyar rádió és televízió több vezető munkatársa. ott volt Frantisek Pisek, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete./mti/

18. 27/a

- 27 -

18. 27/a
Cse
St

bb. 48. 2150 forintos havi átlagkereset a szentesi árpád tsz-ben

vid/ j/ ká/ p/ cz

1964. január 30.

csongrád megye legjobb közös gazdaságai közé tartozik a szentesi árpád tsz, amely mostani zárszámadásával tovább növelte hírnevét. az egész környék felfigyelt arra, hogy az egy tagra jutó havi átlagkereset itt meghaladja a 2150 forintot.

a nagyszerű eredmény szorgos munkát akar. az elsősorban zöldségtermelő közös gazdaság a téli hónapokban is foglalkoztatja tagjait, s így egy munkaegység értéke 45 forint, a 322 holdas kertészettel rendelkező gazdaság rekord mennyiségű, csaknem 500 vagon zöldségfélét adott a hazai és külföldi piacokra.

a szövetkezetet kis kertészek hozták létre, s a zöldségtermesztés a legfontosabb üzemág, mégsem gazdálkodnak egyoldalúan. rohamosan fejlesztik az állattállományt és a szántóföldi növénytermesztést. az idén az ezekből származó bevétel fogja adni a jövedelem 50 százalékát./mti/

bb. 49. százezer fiatal vesz részt a szakma ifju mestere mozgalomban

vid/ sk/ ki/ p/ cz

1964. január 30.

a kisz központi bizottságának és a kisz debreceni városi bizottságának rendezésében csütörtökön kétnapos tanácskozási gyűlések össze a debreceni járóműjavítóban a szakma ifju mestere mozgalom legjobbjai. a tanácskozáson mayer rudolf, a kisz kb munkatársa számolt be a mozgalom eredményeiről és a feladatokról. többek között elmondotta, hogy ma már százezer fiatal vesz részt a szakma ifju mestere mozgalomban, amely a fiatalok között mind népszerűbb. az ifju mesterek egyre több részt vállaltak az ujitásokból, ésszerűsítésekkel és vizsgamunkáikkal elősegítik a szakmai színvonal növelését.

a tanácskozással egyidőben a debreceni járóműjavítóban kiállításon mutatták be a hajdu-biharmegyei üzemekben dolgozó fiatalok vizsgamunkáit.

a tanácskozás résztvevői pénteken a debreceni járóműjavító üzemrészeit tekintik meg./mti/

18.30/a

- 28 -

18.30/a
18.30/a

de

bb. 50. nagyteljesítményű szántóföldi permetezőgép sorozatgyártását kezdik meg debrecenben

k/ ká/p/ cz

1964. január 30.

a debreceni mezőgazdasági gépgyár 1964-ben 900 darab rapidtox II/1 elnevezésű újfajta, nagyteljesítményű szántóföldi permetezőgépet gyárt. a gép kiválóan alkalmas szántóföldi növényvédelemre, valamint vegyszeres gyomirtásra. teljesítménye óránként 7 hold, lényegesen magasabb, mint elődjéé, a rapidtox II-é. a korszerű gép csekély átszereléssel 8-féle növényvédő munka elvégzésére alkalmas./mti/

bb. 51. a wozzeck próbái az operaházban

i ol/p/ cz

1964. január 30.

hosszabb ideje tartó részleges próbák után, ferencsik jános főzeneigazgató és mikó andrás főrendező irányításával pénteken megkezdődnek alban berg: wozzeck című zenedrámájának együttes - szimfóniai és zenekari- próbái az operaházban.

mint ismeretes, a georg büchmer drámája nyomán írt operát magyarországon most mutatják be első ízben. az operát 137 próba után 1925 december 14-én erich kleiber világhírű karmester bevezetésében és vezényletével mutatták be a berlini operaházban. a wozzeck- amelynek témáját az 1924-ben kedvese meggyilkolása miatt lipcsében kivégzett katonaborbély tragédiája adta - alban berg egyetlen befejezett operája. előadták már a newyorki metropolitan-ban, a londoni covent garden-ben, tavaly mutatta be a bécsi opera karaján vezényletével és műsorára tűzte a leningrádi operaház is.

berg operáját magyarországon két szereposztásban játsszák. az első szereposztás bemutató előadása 16-án lesz. a címszereplő radnay györgy, a tamburmajorként szőnyi ferenc, marie: mátyás mária. a másik szereposztás első előadásán, február 19-én faragó andrás, tarnay gyula és birkás lilian éneklék a főbb szerepeket. az utóbbi előadást toth péter vezényli. a díszleteket forray gábor, a jelmezeket szeitz gizella tervezte. a szövegkönyvet blum tanács fordította./mti/

18.40/a

- 29 -

18.40/a
18.40/a

de

bb 54. tájékoztató a gyógyszerkutatás és gyártás eredményeiről, feladatairól

t szf/sk szb vg

1964. január 30.

a magyar gyógyszeripar tavaly megalakult középirányító szerve, a gyógyszeripari tröszt csütörtökön délután tartotta első sajtótájékoztatóját, együttesen a medimpex külkereskedelmi vállalat-tal.

purman Jenő, a tröszt vezérigazgatója, számolt be az új szerv eddigi eredményeiről, feladatairól, terveiről. az eredmények között első helyen említette a múlt évi termelési terv, valamint az exportterv jelentős túlteljesítését. az 1964. évi feszített terv próbaköve a tröszt és az irányítása alatti gyógyszergyárak munkájának, amelyet gazdaságosabb munkával, gyorsütemű műszaki fejlesztéssel és önköltségcsökkentéssel akarnak fokozni. kiemelte, a gyógyszeripar fejlesztése szempontjából igen nagyjelentőségű, hogy a tröszt kapott megbízást a gyógyszerkutatás összefogására. eddig nem volt ilyen koordináló szerv. a tröszt összehangolja majd valamennyi gyógyszerkutató intézményt, köztük az egyetemi intézetek vizsgálatait az ipari laboratóriumokéval. ezzel kiküszöböli a párhuzamos kutatásokat, meggyorsítja és megkönnyíti a gyógyszer-alapanyagok, speciális készítmények előállítását. a magyar gyógyszerkutatók jelenleg is igen jól dolgoznak és eredményeik nem maradnak el nagy kapitalista országok gyógyszerkutatóinak eredményeitől. az USA-ban 1962-ben 168.000 vegyületet állítottak elő a gyógyszerkutatók, ebből 38 új készítmény lett, a többi vegyület vizsgálata eredménytelennek bizonyult. nálunk a jóval kisebb kutatóapparatús kevesebb vegyületből évi 20-30 új gyógyszert készít. tehát, aránylag többet, mint az egyesült államok kutatóintézetei. az utóbbi tíz esztendőben az évenként átlagosan vizsgált 500 vegyületből minden évben egy új gyógyszer lett. ez is az aránylagosan jó eredményt mutatja. a tröszt összehangoló munkájától azt várják, hogy az arány a jövőben még tovább javul. az idén 26 új készítmény előállítását irányozta elő a gyógyszeripar. a tervezett termelésemelkedést több beruházás üzembehelyezése segíti. a chinoin gyógyszerárugyárban három csarnokot bővítenek, üzembehelyezik az új szulfonamid csarnokot, a kőbányai gyógyszerárugyárban pedig steroid üzem második részét. az egyesült gyógyszer- és tápszergyárban véglegesen átadják rendeltetésének a központi erőművet és az új tartályparkot. /mti/

19.00/a

- 30 -

19.05
J. C. S.
S.

bb 55. bolgár népművészeti kiállítás nyílt nagykanizsán

vid sk szb -cz

1964. január 30.

a budapesti bolgár kultúra rendezésében csütörtökön este bolgár népművészeti kiállítás nyílt nagykanizsán a fegyveres erők klubjában. a megnyitáson résztvett a bolgár kultúra több munkatársa is. a kiállításon a bolgár népművészek legszebb alkotásai közül mutattak be különböző falfaragásokat, szőttéseket, díszes himzéseket, népviseleti cikkeket. látható néhány szép iparművészeti munka is, köztük az ötvösmesterség néhány remeke. a kiállítás látogatói nagyméretű fényképekről megismerkedhetnek a bolgár tengerparttal. a kiállítás tíznapos tartama alatt több, a bolgár népköltársaság életét bemutató filmvetítésre is sor kerül. /mti/

bb 56. erőszakoskodásért egy év szabadságvesztés

vid sze szb

1964. január 30.

két napi tárgyalás után, csütörtökön délután hozott ítéletet a szekszárdi járásbíró dr. vörös ernő ibafai körállatorvos bűnügyében.

a vádlott a múlt év decemberében szekszárd határában egy, a gépkocsijába felvett fiatalkorú leánnyal erőszakoskodott, s mivel nem ért el célt, a lányt dühében megverte s sérülten az uton hagyta. a járásbíró dr. vörös ernőt nem jogerősen egy évi szabadságvesztésre ítélte és két évre eltiltotta a közügyektől. /mti/

19.05/a

- 31 -

19.05
C. S.
S.

bb 57. a csehszlovák nagykövetség fogadása

t s/sk szb -cz

1964. január 30.

frantisek pisek, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete csütörtökön este fogadást adott karel hoffmannak, a csehszlovák rádió központi igazgatójának vezetésével hazánkban tartózkodó küldöttség tiszteletére. a fogadáson megjelent erdélyi károly külügyminiszterhelyettes, és tömpe istván, a magyar rádió és televízió elnöke. jelen volt: a külügyminisztérium, valamint a magyar rádió és televízió több vezető munkatársa. /mti/

--

bb 58. időjárásjelentés

sk szb

1964. január 30.

a meteorológiai intézet jelenti január 30-án, csütörtökön este 19 órakor:

többfelé kisebb havazás

várható időjárás péntek estig: felhős idő, többfelé kisebb havazás, mérsékelt szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken, nulla fok körül. /mti/

--

20.15/a

- 32 -

20.11.11

ll

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 169-400, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

megkezdődött az országgyűlés ülészsaka - az 1964. évi állami költségvetést tárgyalja az országgyűlés

t bc-zs- di-bi-1e vm fm

1964. január 30.

csütörtökön délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés.

az ülésen résztvett kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, a minisztertanács elnöke, apró antal, biszku béla, fehér lajos, focs jeno, gáspár sándor, kállai gyula, komócsin zoltán, dr. münnich ferenc, római sándor, somogyi miklós, szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a politikai bizottság póttagjai, az mszmp központi bizottságának titkárai és a kormány tagjai.

a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője.

vass istvánné, az országgyűlés elnöke nyitotta meg az ülést.

/folyt.köv./

12.05/s

1.

ll

I.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....1.folyt./vm

megemlékezett laki istván képviselő elhunytáról. az országgyűlés egy perces néma felállással adózott a múlt év novemberében elhunyt baranya megyei képviselő emlékének. az elnöklő vass istvánné ezután bejelentette, hogy a baranya megyei és pécs megyei jogu városi választókerületben megüresedett képviselői helyre dr.szabó pál zoltán pótképviselőt hívta be. bejelentette továbbá, hogy a kormány benyújtotta az 1964. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot, amelyet a képviselők között szétosztottak. ugyancsak megkapták a képviselők az elnöki tanácsnak az országgyűlés legutóbbi ülészsaka óta alkotott törvényerejű rendeletekről szóló jelentését. a jelentést az országgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette.

vass istvánné bejelentette, hogy öt képviselő hét interpellációt nyújtott be. dr. pesti lászló jegyző ismertette az interpellációra jelentkezett képviselők névsorát és az interpellációk tárgyát. az interpellációk elmondására és a válaszadásra szombaton kerül sor.

az országgyűlés vass istvánné javaslatára megállapította az ülészsak tárgysorozatát. a napirend a következő:

- 1./ az 1964. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalása;
- 2./ a parlamenti küldöttségek cserelátogatásairól és az interparlamentáris unió tevékenységéről szóló beszámoló;
- 3./ interpellációk.

ezután megkezdődött az első napirendi pont tárgyalása.

/ a korábbi kiadásunkon közölt pénzügyminiszteri expozét feloldjuk./

/folyt.köv./

11.46/s

2

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe !

-----
bs/s bs

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk dr. timár mátyás pénzügyminiszter költségvetési expozéját. a beszéd jelzésre használható fel.

x x x

az 1964. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot dr. timár mátyás pénzügyminiszter terjesztette elő.

tisztelt országgyűlés !

az a fejlődés, amely az elmúlt években hazánk gazdaságát jellemezte, 1963-ban is folytatódott. a szocialista ipar termelése 7 százalékkal, ezen belül a vegyipar 11 százalékkal nőtt. mezőgazdasági termelésünk - a kedvezőtlen időjárás ellenére is - 4-5 százalékkal magasabb volt az előző évinél. számos új nagy létesítménnyel gazdagodott az ország. megkezdte működését többek között a dunai cement és mészmű, az orosz-lányi hőerőmű új gépegysége, a borsodi vegyikombinát pvc-üzeme, az alsózsolcai épület-elemgyár, a soproni pamutipar szövőnéje a békéscsabai mélyhűtőüzem, az állami építőipar több lakást adott át, mint az előző évben. számos új szociális és kulturális intézmény kezdte meg működését.

a munkások és alkalmazottak egy főre jutó reáljövedelme körülbelül 7 százalékkal volt nagyobb, mint az előző évben, a parasztságé ennél kisebb mértékben nőtt. a jövedelem növekedésében szerepet játszott néhány tartós fogyasztási cikk árának leszállítása, az alacsony özvegyi nyugdíjak emelése és a szülési szabadság meghosszabbítása. csökkentek a zöldség- és gyümölcsárak, a foglalkoztatottak számának emelkedése jelentősen hozzájárult a lakosság bevételeinek gyarapodásához, amelyeket a tulajorák nagymérvű többlete is növelt. a takarékbetétállomány kerekén 3,5 milliárd forinttal 12,2 milliárdra emelkedett.

az életkörülmények alakulásának egyik mutatója, hogy a televízió-előfizetők száma egy év alatt csaknem másfélszeresére emelkedett és meghaladta a 465 ezret. a külföldre utazó magyarok száma meghaladta a félmilliót; közülük a nyugati országokba több mint százezer ember látogatott. hazánkat körülbelül ötszáz-ezer külföldi kereste fel. úgy véljük, hogy a közvetlen eszmecsere nemcsak a magasabb szinteken, hanem a lakosság széles rétegeinél is hozzájárul egymás jobb megértéséhez.

/folyt.köv./

8. 13/s

-1

/dr. timár mátyás...../ 1.folyt./s

az elért eredmények alapján bővültek államháztartásunk bevételei és lényegében az előirányzat szerint alakultak a felhalmozási és fogyasztási kiadások. meg kell jegyezni azonban, hogy a legnagyobb bevételi tétel, állami vállalatok befizetése, elmaradt a tervezettől, az önköltségcsökkentési tervek nem valósultak meg; ez részben a kedvezőtlen időjárással függ össze, de azt is jelzi, hogy a termelékenység növelése, a munkaszervezés, a technológiai és munkafegyelem megszilárdítása nem állott kellően előtérben.

nemzetközi fizetéseink mérlege általában a tervek megfelelően alakult, azonban a kenyér- és takarmánygabona termés kiesése jelentős, előre nem számított importot tett szükségessé. mivel az európai országokban általános volt a rossz termés, főleg tengerentúli, több országokból kellett a hiányzó részt pótolni. ezért, valamint a kohó- és gépipar exportteljesítményének lemaradása miatt az előttiünk álló időszakban népgazdaságunk központi kérdése az export, ezen belül a konvertibilis devizát biztosító kivitel fokozása.

1964. évi népgazdasági tervünk a fejlődésnek az előző évinél valamivel nagyobb ütemével számol és a nemzeti jövedelem mintegy 7 százalékos növelését irányozza elő. az állami ipar termelésének növekedése meghaladja a 7 százalékot. az átlagosnál gyorsabban nő a vegyipar, a villamosenergia, a gépipar, valamint az építőanyagipar termelése. az ipar export-szállításának a termelés növekedésénél nagyobb mértékben kell emelkednie. a mezőgazdasági termelésben 5 százalékos növelést tűztünk ki célul. a beruházásokra előirányzott 46 milliárd forint körülbelül 10 százalékkal haladja meg az előző évit, ezen belül jelentősen nőnek a mezőgazdasági és a vegyipari beruházások, valamint a lakásépítkezések. tovább növekszik a lakosság reáljövedelme is.

e tervelőirányzatokon épül fel 1964. évi költségvetésünk.

a költségvetés bevételeinek főösszege 92,9 milliárd forint, 8,5 milliárd forinttal több az előző évi teljesítésnél. hasonló mértékben nőnek a költségvetés kiadásai. a többletkiadásokból beruházásokra 2,7 milliárd forint, a termelőszövetkezeteknek nyújtott hitelek, valamint hozzájárulások növekedésére 1,9 milliárd forint jut. a közületi intézmények kiadásainak emelkedése 3,1 milliárd forint, amiből a szociális, egészségügyi és kulturális célokra 1,9 milliárd forint jut.

/folyt.köv./

8.21/s

2

Lel

/ dr. timár mátyás...../ 2.folyt./s

államháztartásunk 1964. évi előirányzatai reális, de nem könnyű feladatokat tartalmaznak. a beruházások és a közületi fogyasztás növekvő igényeivel az elmúlt évben nem tartott lépést állami vállalatok befizetéseinek emelkedése. szükséges, hogy a költségvetés e legfontosabb bevételi forrását terveinknek megfelelően maradéktalanul realizáljuk. szükséges az is, hogy a beruházásoknál, valamint az intézmények gazdálkodásában az eddiginél szigorúbban alkalmazzuk a takarékoság elvét. ezért a kormány takarékosági intézkedéseket határozott el, amelyek szerint a vállalatoknál és a közületeknél a létszám-növelés mértékét redukálni kell és a beruházásoknál a közületi kiadásoknál megtakarításokat kell elérni az eredetileg tervezettel szemben. a fegyveres testületeink az elmúlt hónap során 450 millió forint megtakarítás lehetőségét teremtették meg. a takarékosági határozatok végrehajtása a költségvetés szilárd egyensúlyának előfeltételei közé tartozik. szükség van arra, hogy vállalatoknál és intézményeinknél az ésszerű takarékoság szemlélete erősödjék.

a költségvetés részletes előirányzatait az előterjesztett törvényjavaslat és indoklása tartalmazza. e számok és a részletes adatok alátámasztják azt a fejlődést, amit 1964. évi tervünk és költségvetésünk előirányoz. megállapíthatjuk, azonban, hogy népgazdaságunk alapjai, ereje számos területen lehetővé tenné a fejlesztés gyorsabb ütemét is. a továbbiakban ennek néhány tényezőjére kívánok rámutatni.

tisztelt országgyűlés !

államháztartásunk bevételeinek 81,2 százalékát a vállalatok befizetései adják, így a terv és a költségvetés végrehajtásának egyik legfontosabb előfeltétele, hogy e bevételeket fokozzuk, hogy az önköltségcsökkentést és különösen a termelékenység növelését jobban előtérbe állítsuk. gazdasági fejlődésünknek ugyanis olyan fokára jutottunk el, amikor a munkaerőgazdálkodásban új helyzet bontakozik ki. a mezőgazdaságból nyerhető utánpótlás lehetőségei sokkal kisebbek az eddiginél. a termelőszövetkezetek gazdálkodásának javulásával, a jövedelmek növekedésével egyidejűleg számos dolgozó megy vissza a faluba a városi munkahelyekről. a fiatalokból adódó utánpótlási lehetőségek szintén szűkültek, mivel ifjúságunk egyre nagyobb része tanul hosszabb ideig. alapjában véve ezek pozitív jelenségek, de azt jelentik, hogy a termelés növekedését a létszámemelés helyett egyre inkább csak a termelékenység növelésével biztosíthatjuk.

/folyt.köv./

8.28/s

3

Lel

V.

/ dr. timár mátyás.../ 3. folyt./ s

a nemzetközi összehasonlítások azt bizonyítják, hogy számos iparágunkban alacsony a termelékenység színvonala. a termelékenység növelésében döntő szerepe van a beruházásoknak, a műszaki fejlesztésnek. azok a hatalmas összegek, amelyeket az ipar és a mezőgazdaság beruházásaira fordítunk, éreztetik is hatásukat. nem kisebbek azonban azok a tartalékok sem, amelyek a jobb üzem- és munkaszervezésben, a technológiai és munkafegyelem erősítésében rejlenek.

sokat tehetnénk például a termelékenység növeléséért a belső szállítások és rakodások gépesítésével. vállalatainknál e munkák ma jelentékeny férfi munkaerőt kötnek le. az ilyen rakodó, cípekedő munkára egyre kevesebben vállalkoznak. a gépesítés viszont messze van attól a színvonalától, amely általános fejlődésünknek megfelelő, holott e gépek nem tartoznak a legbonyolultabbak közé. érdemes erre a feladatra a kgm területén nagyobb erőt összpontosítani. a közlekedésben e probléma talán még nagyobb jelentőségű.

a munkaerőhiány az elmúlt évben elsősorban az építőiparban mutatkozott, s a tervezetthez képest a létszám évi átlagban 4-5 százalékkal volt alacsonyabb. ugyanakkor a nem megfelelő szervezés, anyaghiány és egyéb okok miatti állásidők az összmunkaidő 25-30 százalékát tették ki. ebből 12 százalék körül az ugynevezett elkerülhető veszteséigidő. a munkát kevesebb helyre kell összpontosítani, ez egyéb előnyök mellett a folyamatos munkavégzést is jobban biztosítja.

az iparászervezés következtében a termelékenység növelésének új lehetőségei tárultak fel. vannak vállalatok, amelyek éltek is ezekkel a lehetőségekkel. ilyen például az ikarus karosszéria és járműgyár. jelentős eredményeket hoztak a munkatermelékenység növelésében is az inotai alumíniumkohóban végrehajtott műszaki intézkedések.

nagyobb figyelmet kell fordítani az adminisztráció szervezésére, az ügyvitelgépesítésre, már csak azért is, mert az új szervezetben az adminisztratív dolgozók létszáma nem egy helyütt indokolatlanul megnövekedett. új, modern üzemeinknél az irodai munkát is korszerűen kell szervezni.

néhány szót a munkafegyelemről. a dolgozó emberek nem egyformák. egyesek önmaguktól maximális teljesítményt nyújtanak, mások átlagosan dolgoznak, vannak azonban olyanok is, akik a munkavégzés terén nem dicsekedhetnek valami nagy öntudattal. ez utóbbiaknál a vezetésnek határozottabban kell eljárnia:
/folyt.köv./

8.33/s

4

Lew

V.

/ dr. timár mátyás.../ 4. folyt./ s

ha a nevelő munka, az anyagi előnyök megvonása nem vezet eredményre, végső soron az elbocsátástól sem szabad visszariadni. a munkafegyelem erősítése a dolgozók döntő többségében pozitív hatást vált ki, a munkások és alkalmazottak zöme nem nézi jó szemmel a „lógosokat”, a szervezetség és a fegyelem javításában nagy szerepe van az „alsó parancsnoki karnak”, a részlegvezetőknek, művezetőknek, csoportvezetőknek, akiknek minden segítséget meg kell adni a tevékenységükhöz.

a népgazdasági terv eredetileg a tárcák igényei alapján a létszámok növelésére 112 ezer főt irányzott elő. a létszám ilyen méretű emelése azonban azt jelentené, hogy a termelésfelfutás nem kielégítő mértékben táplálkozna a termelékenység növeléséből. az ismert munkaerőhelyzet is alátámasztja, hogy e téren takarékoskodni kell. ezért határozott a kormány úgy, hogy az összlétszám fél százalékkal mérsékelni kell a feljutást. ez szerény követelmény. meggyőződésünk, hogy ennél lényegesen nagyobb tartalékok rejlenek vállalatainknál és ezeket mielőbb felszínre kell hozni. a foglalkoztatottak száma így is mintegy 96 ezer fővel nő.

a szocialista munkabrigádok ragyogó példái bizonyítják, hogy milyen teljesítményeket lehet elérni a munka szervezetségében, a termelékenység növelésében. alig néhány éve, hogy a szocialista brigádmozgalom megindult és azóta több százezerre nőtt azoknak a száma, akik brigádokban dolgoznak. az egyik ácsbrigád nagyban hozzájárult az astoria aluljáró határidő előtti befejezéséhez. egy másik brigád, amelyik a kőbányai gyógyszerárugyárban dolgozik, korábban külföldről behozott termék hazai előállításával jelentős devizamegtakarítást tett lehetővé. szükséges, hogy minél többen és minél szorosabban zárkózzanak fel az élenjárókhoz.

a pénzügyminiszter ezután hangsúlyozta, hogy a vállalati gazdálkodásban és a termelés irányításában fokozottan figyelembe kell venni a szükségleteket, a felhasználók, a vevők érdekeit. elsősorban a termékek jó minősége és korszerűsége fontos követelmény. a termelés további mennyiségi növelésének ma már előfeltétele a minőség javítása. gyengébb kivitelű korszerűtlen áru ugyanis sokszor csak anyagi áldozatokkal adható el.

/folyt.köv./

8.39/s

5

Lew

V.

/dr. Timár Mátyas.../ 5. folyt./s

tervezési és tervszerződési rendszerünkben a jelentősebb nagyobb lehetőségeket kell biztosítani a bel- és külkereskedelmi szervek, a beruházók, általában a felhasználók követelményeinek érvényesítésére. Biztosítani kell azt, hogy a termelés rugalmasabban igazodjék a szükségletekhez. ez lényeges eleme annak, hogy azokat a negatív tendenciákat, amelyek a készletek felduzzasztásában mutatkoztak és bár csökkenő mértékben, de még ma is mutatkoznak, mielőbb megszüntessük.

mielvel adottságaink olyanok, hogy aránylag nagy külkereskedelmi forgalmat bonyolítunk le, e kérdések különösen fontosak a kivitelre termelt cikkekénél. exportérdekeinket a legnagyobb figyelemmel kell kezelniük mind a termelésben, mind a beruházások-

nál, mind pedig az anyagi ösztönzés terén. elsősorban a gépiparban nagyok a követelmények, de jelentősek a feladatok a vegyipar, a könnyű- és élelmiszeripar vonatkozásában is.

a külkereskedelmi érdekből fontos és sürgős beruházásoknak megkülönböztetett helyet kell biztosítani az előkészítés, a jóváhagyás és a megvalósítás tekintetében. a magyar nemzeti bank és a beruházási bank az elmúlt év során széleskörűen megvizsgált néhány olyan jelentős beruházást, amelynek célja importanyagok termelése, illetőleg exportcikkek gyártása. a jó tapasztalatok mellett feltárták, hogy ezeknél a fontos beruházásoknál is gyakori a kivitelezés nagymérvű elhúzóddása. ha csupán a vegyipar három nagy beruházását: a borsodi pvc üzem bővítését, a tiszai vegyi kombinát nitrogén műtrágyagyárát és a bvk bővítésének második ütemét nézzük, minden egyes hónap késedelem több tucat millió devizaforint értékű termék importjának fenntartását teszi szükségessé.

a külkereskedelemmel kapcsolatos feladatok megoldására - az anyagi érdekeltség növelése tekintetében - számos intézkedés történt. szükséges, hogy valamennyi érdekelt gyárunk külön intézkedési tervben is felmérje a lehetőségeket és a teendőket, különösen fontos a kapcsolat szorosabbá tétele a kutatás és a termelés között. nem vagyunk elég gyorsak egy már kikísérletezett termék sorozatgyártásának biztosításában. itt céltudatosabb vezető - szervező munkára van szükség.

néhány szót még a beruházásokról, építkezésekről.

/folyt. köv./
8.49/s

6

L. Mátyas

VIII.

/dr. Timár Mátyas.../ 6. folyt./s

1964. évi tervünk számos új létesítmény megvalósítását irányozza elő: új bányák nyílnak, új vegyipari üzemek, kohászati rekonstrukció, üvegyár, konzervgyár, távbeszélő központok, kollégiumok, lakások készülnek el terveink szerint az év során.

népgazdaságunk fejlesztésének legfőbb eszközei a beruházások. ez megköveteli, hogy erőnket a legfontosabb pontokra koncentráljuk, e téren a helyzet nem kielégítő.

az állami építőiparban az elmúlt évben például több, mint 6.500, az előző évinél 18 százalékkal több munkanelyen végeztek munkát. az egy építkezésen dolgozó átlagos létszám 13,8 fő, kevesebb, mint az előző évben. nem jobb a helyzet a tanácsi építkezéseknél sem. nem egy megyében 2-300 helyen folyik beruházás egyidőben. e szétaprózódás növeli az anyagellátási és a munkaerő gondokat. erélyes intézkedések szükségesek az egyidőben folyó építkezések számának csökkentésére, a gyorsabb befejezésre. a beruházóknak mind a minisztériumoknál, mind a tanácsoknál fokozott segítséget kell nyújtaniok az építési szervek részére, mert közös érdek a kevesebb helyen, gyorsabban folyó építkezés.

a beruházási munka javításával jelentős megtakarításokat lehet elérni. a takarékosági intézkedési tervben foglalt kb. egy százalékos előírás e lehetőségeket korántsem meríti ki.

tisztelt országgyűlés!

az előzőekben már esett szó a kenyér- és takarmánygabona problémáról. a kormány gondoskodott arról, hogy a lakosság ellátásának biztosításához szükséges kenyérgabonát megvásároljuk. a szállítmányok nagyrésze már megérkezett Gdnyia és Rijeka kikötőibe és folyamatosan fut be a hazai állomásokra. mezőgazdaságunk főfeladata most és a további években az, hogy az ország számára szükséges mennyiséget e termékekből biztosítsa, sőt lehetőségeinkhez mérten tartalékolni is tudjuk.

változatlanul fontos cél az állattenyésztés hozamainak növelése, mezőgazdaságunk belterjes fejlődése, a lakosság fogyasztása és nem utolsósorban a kedvező kiviteli lehetőségek érdekében 1964-ben fokoznunk kell - még az előző évi kedvező eredményekhez képest is - a cukorrépa a gyümölcs- és zöldségtermelést. ez utóbbiak is megkívánják élelmiszeriparunk bővítését, modernizálását, raktározási, valamint szállítási kapacitásaink szélesítését, hogy állhassuk a versenyt a világpiacon és növeljük devizabevételeinket.

/folyt. köv./
9.00/s

7.

L. Mátyas

IX.

/ dr. timár mátyás.../ 7.folyt./s

e téren az elmúlt évben értünk el eredményeket, de a növekedés nem ellensúlyozta a kenyér - és takarmánygabona importot. Lehetőségeink, természeti adottságaink folytán kedvezők és ezért szükséges az ezzel kapcsolatos feladatok áttekintése és beépítése terveinkbe.

a mezőgazdaság központi célja termelőszövetkezeteink további erősítése, ami egyben szocialista gazdaságunk teljes kiépítésének is feltétele. a költségvetés a termelőszövetkezeti beruházásokra és hozzájárulásokra 9,6 milliárd forint hosszú- és középlejratu hitelt, s egyéb juttatást irányoz elő, 1,9 milliárd forinttal többet az előző évinél.

a néhány hónappal ezelőtt kiadott új 3004-es rendelet több tekintetben továbbfejleszti azokat az ösztönző módszereket, amelyek eddig is sok eredményt hoztak a gazdálkodásban. így elsősorban a beruházási kedvezmények növelése teremt nagyobb ösztönző erőt, növekedett a vissza nem térítendő állami támogatás a szarvasmarha tenyésztés fejlesztését biztosító létesítményeknél. a cél az, hogy a szövetkezetek ne idegenkedjenek a korszerű és tartós létesítmények megvalósításától akkor sem, ha azok költségigényesebbek.

a műtrágyaellátásban is jelentős lépést teszünk előre. az egy holdra jutó mennyiség az előző évihez képest csaknem 30 százalékkal nő. meg kell jegyezni, hogy a hazai gyártás gyors kiszélesedése mellett is jelentős mennyiséget importálunk többek között országból. ezért is különösen fontos, hogy a műtrágyát a lehető legésszerűbben használjuk fel. mezőgazdasági irányító szerveink és a termelőszövetkezetek gondoskodjanak róla, hogy a helyenkint tapasztalható pazarlást felszámolják, és, hogy a gabonával bevetett területek is megfelelő mennyiségű műtrágyát kapjanak.

a termelés természeti feltételeit javító beruházások támogatására a tervben kiemeltük azokat a körzeteket, amelyek komplex talajvédelemre szorulnak és a munkák költségeit állami háztartásból biztosítjuk. ennek keretében 40 ezer katasztrális hold komplex javítását tervezzük elsősorban vas, zala, borsod megyék erózióknak kitett területein.

/folyt.köv./
9.05/s

8

Lelli

X.

/ dr. timár mátyás.../ 8.folyt./s

döntő jelentősége van a termelőszövetkezeti termelés fellendítésében a szubjektív tényezők, az embernek. számos példa mutatja, hogy gyengén gazdálkodó szövetkezetben egy-két éven belül néhány, vagy éppen egy vezető, aki megfelelően összefogja az emberek jószándékát, milyen eredményeket tud elérni. példa erre az abony-i, március 21., a besenyszög-i, lenin., a győre-i, petőfi., a katymár-i, vörös csillag., a mohács-i, új barázda., a békésszentandrás-i, rákóczi., termelőszövetkezet.

a modern szocialista nagyüzem nem nélkülözheti a gépesítés és egyéb szakmunkában /öntözés, kertészet, növényvédelem, stb./ jártas, mezőgazdasági dolgozók 10 és 100 ezreit. ennek megfelelően a költségvetés traktoros és egyéb szakmunkás-képzésre kerekén 230 millió forintot irányzott elő. a földművelésügyi minisztériumra és a tanácsokra, gépállomásokra és szövetkezetekre vár a feladat, hogy e kétségtelenül nagy és szerteágazó oktató és nevelő munkát megszervezzék.

a feladatok sikeres végrehajtásában nagy szerepe van a járási, a megyei, és a felsőbb irányító szervek segítségének. erőforrásaink hatékony felhasználása azonban mindenek előtt attól függ, hogy ez milyen mértékben párosul a termelőszövetkezeti tagok, állami gazdasági és gépállomási dolgozók szorgos, hozzáértő munkájával. ezért alapvető népgazdasági érdek a helyes munkaszervezés, munkadíjazás, jövedelem-elosztás. a jelenleg folyó zárszámadó, majd hamarosan következő tervjövénagyó közgyűlések fontos politikai fórumai annak, hogy ilyen szellemben fogjanak hozzá az 1964. évi feladatok végrehajtásához.

a szántóföldeket sok helyen még hó borítja, a tavaszi munkák ideje azonban közeleg. a mezőgazdasági munka az ősszel megfelelő ütemben és minőségben folyt. mindent jól elő kell készíteni, hogy az őszihez hasonló legyen a tavaszi munka és ennek nyomán jó legyen az aratás.

tisztelt országgyűlés !

az 1964. évi tervünk és költségvetésünk célja népgazdaságunk erősítése, az életszínvonal növelése és a további fejlődés előfeltételeinek megteremtése. a lehetőséghez mérten az idén is tesszünk néhány lépést a lakosság jövedelmének növelésére. január elsejével nőtt a máv és posta dolgozóinak fizetése. tervünkben szerepel a kétgyermekes szülők családi pótlékának emelése és sor kerül egyes közalkalmazotti kategóriák bérrendezésére is. 5,1 százalékkal emeljük a kereskedelem áruforgalmát.

/folyt.köv./
9.11/s

9

Lelli

/ dr. timár mátyás.../ 9.folyt./s

a fogyasztás növekedésében évről- évre nagyobb mértékben játszanak szerepet a költségvetés közületesi kiadásai. ezek között a szociális és egészségügyi kiadások 6,5 százalékkal, a kulturális kiadások 10,4 százalékkal haladják meg az előző évit. az igazgatási kiadások 1,1 százalékkal nőnek.

ezek az előirányzatok lehetőséget nyújtanak az egészségügyi, szociális és kulturális intézmények hálózatának további növelésére, valamint a társadalombiztosítási feladatok ellátására. így a gyógyintézetek ágyak száma 76.700-ra nő, az ovodai férőhelyek száma 194.000-re. tovább bővül a kedvezményes szakszervezeti üdültetésben résztvevők köre. az év folyamán az összes nyugdíjasok száma körülbelül 40 ezerrel nő. nem lehet elég nagyra értékelni annak a jelentőségét, hogy a tanulólétszám csaknem valamennyi oktatási formában meghaladja a második öt éves terv végére számításba vett mértéket. a középiskolai hallgatók száma 27 ezerrel, a felsőfokú oktatási intézményeké pedig az esti és levelező hallgatókkal együtt több mint 14 ezerrel emelkedik. a tudományos kutatások céljait szolgáló eszközöket - a műszaki fejlesztési alapról rendelkezésre álló összeg felül - a költségvetés a kiadások általános növekedési ütemét meghaladó mértékben 10,9 százalékkal bővíti.

az igazgatási kiadások növekedése zömmel külügyi és külkereskedelmi hálózatunk, nemzetközi kapcsolataink szélesítésével függ össze.

tanácsaink előirányzata az átlagosnál jobban emelkedik. a fővárosi tanács költségvetése mintegy 4,7 milliárd forint. legnagyobb vidéki városaink közül miskolc 435, debrecen 375, szeged 363, pécs 344 millió forintos kerettel gazdálkodik.

e nagyvárosok - ide lehet sorolni győrt is - egyre inkább környéküknek társadalmi és gazdasági centrumává válnak. ezt elősegítik az olyan létesítmények is, mint például a győri egyetem, a debreceni orvosi műszergyár, továbbá a pécsi hőerőmű bővítése, a szegedi textil művek fejlesztése, stb. több helyütt bővítik a csatornanálózatot és vízműveket építenek. jelentős eszközöket irányoz elő a költségvetés e városokban is ovodák, iskolák, egészségügyi intézmények hálózatának bővítésére.

/folyt.köv./
9.16/s
10

L. M.

/dr. timár mátyás.../ 10.folyt./s

a községfejlesztési alapok összege körülbelül a tavalyi szinten van. itt is a legfontosabb feladatokra kell összpontosítani az erőt, orvoslakások, kis- vízművek, ut, járda építésére, csatornázási célokra, s kerülni kell a sok esetben tapasztalható, kevésbé hasznos, csak látványos megoldásokat.

az egészségügyi, szociális, kulturális, gazdasági, igazgatási szervek és intézmények gazdálkodására rendelkezésre álló összeg több mint 12 ezer intézmény között oszlik meg. mind- egyiknél megvan a lehetőség, hogy a feladatok jobb megszervezésével körültekintőbb gazdálkodással eszközöket takarítsanak meg. számításba véve a lehetőségeket, a kormány e szerveknél 1,5 - 2 százalékos megtakarítást írt elő. különösen az állami szervek és intézmények létszámgazdálkodása az, ahol a gazdasági és szakadminisztráció helyenkinti túlzásainak csökkentésével, fel lehet tárni olyan tartalékokat, amelyek a szakfeladatok ellátásának javítására fordíthatók.

fegyveres testületeink költségvetése biztosítja honvédelmünk és belügyi szerveink szükségleteit és fejlesztését. a végrehajtott takarékosági intézkedések következtében, a kiadásokon belüli részarány itt az előző évinél alacsonyabb.

tisztelt országgyűlés!

szólni kívánok gazdaságvezetésünk néhány módszerbeli kérdéséről is, főként az iparirányítás átszervezésével kapcsolatosan.

a gazdasági vezetés szervezeti formái és módszerei 1957 óta jelentősen fejlődtek és ezeknek is részük van az eredményekben.

ezután dr. timár mátyás vázlatosan ismertette a fontosabb gazdasági intézkedéseket, s többek között rámutatott, az árrendszer hiányosságainak áthidalására már széles körben alkalmazzuk az eredmény szabályozó árkiegészítéseket. a cél az, hogy ott, ahol a vállalati és népgazdasági érdek egészségtelenül ütközik, biztosítsuk e kettő összhangját. ha egy vállalat az árrendszer aránytalanságai folytán - amelyek máról-holnapra nem küszöbölhetők ki - érdektelen az olyan termék termelésében, amely export, vagy korszerűségi szempontból az országnak érdeke, ez esetben árkiegészítéssel és ezen keresztül többlet nyereség- részesedéssel ösztönözzük a termelés fokozására, vagy a minőség javítására.

/folyt.köv./
9.22/s
11

L. M.

/dr. timár mátyás.../ 11. folyt./s

meg kell említeni a január elsejével bevezetett eszközkö-
tési járulékot. vállalatunk általában beruházott vagyont
és forgóeszközök után a költségvetésbe 5 százalékos járulékot
fizetnek. ha egy vállalat termelését, gazdasági eredményét
viszonylag kevesebb géppel, épülettel, készlettel éri el,
kevesebb járulékot fizet, mint az, amelyik ugyanezt több álló-
eszközzel, készlettel állította elő. a járulékot a költségek
között számolják el, ezért a lekötött eszközök viszonylagos
csökkenésével a nyereség és a nyereségrészesedés fokozódik.
helyesnek látszik a továbbiakban a termelői árak megállapításá-
nál az eszközkötvési járulékot már mint árképző tényezőt is figyelem-
be venni. így ez az intézkedés előmozdítja árrendszerünk fejlő-
dését, a felhasználók ösztönzését is takarékosabb megoldásokra.

zömmel az elmúlt évre esett az iparirányítás átszervezése.
a cél az volt, hogy annak a tendenciának megfelelően, mely a
világon mindenütt tapasztalható, nagyobb termelési és gazdál-
kodási egységeket hozunk létre, közvetlenebb együttműködést
biztosítsunk a vállalatok között az eddiginél. ez lehetővé
teszi a káderek és a kapacitások jobb felhasználását, a munka-
erő rugalmasabb átcsoportosítását, ésszerűbb készletgazdálkodást
és végső soron a nagyüzemi eljárások kiszélesítését. az iparát-
szervezés döntő része jogi és szervezeti vonatkozásokban le-
bonyolódott. ez a munka az elmúlt évben jelentős erőket kötött
le. a termelés koncentrációja, a profilok kialakítása és tisztá-
zása terén a munka nagyrésze, még az új nagyvállalatok, előtt
áll. az alapvető szervezési kérdések megoldása után
felszabaduló erőket most már minden szinten a gazdálkodás
javítására kell fordítani.

úgy véljük, hogy a gazdasági irányítás fejlődése alapján
véve egészséges volt, de korántsem hisszük, hogy a jelenlegi
gazdálkodási módszereink a legtökéletesebbek. úgy véljük,
hogy e szervezeti és módszerbeni formákat közgazdászaink-
nak alaposan elemezniük kell. helytelen lenne, ha túl sűrűn
változtatnánk e formákat. egy-egy változtatás helyességé-
nek megítéléséhez hosszabb idő kell, mérlegelni kell eredményeit
és hibáit, mielőtt a további változtatás szándékával nyulnánk
hozzá. az iparirányítás átszervezésével, az új szervezeti
formák következtében szükségessé vált a gazdaságirányítási
módszerek felülvizsgálata.

/folyt. köv./
9.29/s
12

/dr. timár mátyás.../ 12. folyt./s

meg kell nézni az irányítást végző minisztériumoknál,
hogy a jogszabályok által megengedett keretek között a kötelező
tervmutatók köre a valóságban hogyan alakult, hol vannak
tulzások e tekintetben. meg kell vizsgálni, hogyan lehet a
tervezésnél fokozott mértékben érvényesíteni a felhasználók sze-
repét, akár belkereskedelmi, külkereskedelmi szervekről vagy
beruházóról van szó. valószínű, hogy régóta érvényben
lévő tervszerződési rendszerünkön, egy- és más változtatás
válik szükségessé. célszerű megvizsgálni azt is, hogy hol kell
feloldani anyaggazdálkodásunk egyes túlzott kötöttségeit.

elemzésre szorul beruházás - tervezési és bonyolítási
rendszerünk is, hogy egyrészt a fokozott koncentrációt
biztosítsuk, másfelől a létrejött nagyvállalatok hatáskörét
szélesítsük - a tervszerűség sérelme nélkül.

az elmúlt években kialakult elveknek megfelelően kell
hogy tovább fejlesszük termelői árrendszerünket.

olyan további intézkedésekre is szükség van, amelyek fokoz-
zák az anyagi érdekeltség ösztönző erejét, e célt szolgálja
a bérrendszerünk tovább javítása, a legkiválóbb munkaerők
kiemelt fizetési lehetőségének biztosítása útján, valamint
nyereségrészesedési rendszerünk tovább fejlesztése. ez utóbbi
irányban hatnak a már említett árkiegészítések és az eszköz-
lekötési járulékok is. szükséges, hogy a vállalatok és üzemek
számolva nyereségrészesedési lehetőségeikkel, önköltségcsök-
kentő, termelékenység-növelő, műszaki fejlesztést előmozdító,
konkrét intézkedési terveket dolgozzanak ki.

igen fontos feladat az ipari termelés és a külkereskedelmi
munka közelebb hozása, az ipar ,,piacérzékenységének,,
fokozása, az együttműködés szorosabbá válása ipari és külkeres-
kedelmi vállalatunk között.

tisztelt országgyűlés!

második öt éves tervünk utolsóelőtti évébe léptünk. népgazda-
ságunk ereje, eredményei, jelentősek. a magyar gazdaság biztosít-
ja a lakosság növekvő ellátását, szociális, kulturális és
védelmi intézményeink szükségleteit, növekvő beruházási igényeinket.
az ország adottságainak megfelelően exportunk is nő. az elért
eredmények mellett azonban nem szabad megfeledkeznünk azokról a
kérdésekről sem, amelyeknek éppen a fejlődés hozott felszínre, s
amelyeknek megoldása gyorsabb ütemű fejlődést tesz lehetővé.

/folyt. köv./
9.35/s
13

/ dr. timár mátyás...../ 13.folyt./s

v
ezért szükséges tekintetünket előre vetni a harmadik ötéves tervre.

sorolévő feladataink megoldásában nagy szerepe van a nemzetközi együttműködésnek, a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa keretében folyó munkának, amely valamennyi résztvevő szocialista ország érdeke. az 1963. év hozott eredményeket e téren, nem utolsósorban a közös bank kialakításával, ennek tevékenysége elő fogja mozdítani a külkereskedelem bővítését, növeli a pénzügyi kapcsolatok szerepét a szocialista tábor méreteiben és remélhetőleg a kapcsolatok szélesítését szolgálja majd a tőkés országokkal is.

feladataink nagyok, az ország népe világosan látja, hogy a termelés növelése, a minőség emelése a gazdaságosság fokozása mindannyiunk érdeke. munkásosztályunk, termelészövetkezeti parasztságunk, értelmiségünk munkalendülete és eredményei növekednek, alátámasztja mindezt az életszínvonal, a kultúra és iskolázottság általános emelkedése, a képzettség, az öntudat egyre magasabb foka, pártunk politikája iránt megnyilvánuló bizalom hozzájárul eredményeink fokozásához. ezeket az erőket kell tovább gyümölcöztetnünk a gyárakban, termelészövetkezetekben, az államapparátusban és intézményekben, a gazdasági és társadalmi élet minden területén.

kérem a tisztelt országgyűlést, hogy a kormány 1964. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot fogadja el.

x x x

9.41/s

14

XVII

parlament

/ megkezdődött az országgyűlés.../ 14.folyt./s

timár mátyás nagy tapssal fogadott expozéja után az elnök friss istvánnak, a terv- és költségvetési bizottság elnökének, az 1964. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot előadójának adta meg a szót.

tisztelt országgyűlés!

- mint a terv- és költségvetési bizottság elnöke jelentem, hogy bizottságunk behatóan megvitatta a magyar népköztársaság 1964. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatot, és azt az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja. előzőleg foglalkoztak a törvényjavaslatmal más állandó bizottságok is, s a vitában az érdekelt tárcák, valamint az országos tervhivatal vezetőin és szakértőin kívül kilenc állandó bizottság ülésein összesen 71 országgyűlési képviselő szólalt fel. a bizottságok nem tettek javaslatot a költségvetés összegének megváltoztatására, s valamennyien egyhangulag fogadták el a törvényjavaslatba foglalt előirányzatot. a vitában azonban sok, állami szerveink munkájának javítását, tökéletesítését célzó és feltétlenül megszívlelendő javaslat, észrevétel és bírálat hangzott el.

ezután a törvényjavaslat előadója arról a bizalomról beszélt, amely a költségvetés tervezetének vitája során a párt és a kormány politikája, ezen belül gazdaságpolitikája iránt megnyilvánult. kiemelte, hogy 1963-ban országunk gazdasági fejlődése - a kedvezőtlen időjárási körülmények ellenére - töretlen volt.

a továbbiakban a bizottságok ülésein elhangzott fontosabb javaslatokról tájékoztatta az országgyűlést.

- a felszólaló képviselőket általában az a meggyőződés vezette, - folytatta -, hogy haladásunkhoz elengedhetetlenül szükséges, a társadalmi és gazdasági tevékenységünk állandó figyelemmel kísérése, elemzése, az elkövetett tévedések és hibák feltárása, alapos és gyors kiküszöbölése. a továbbiakban a kormány által kitűzött takarékosági feladatokról szólt és hangsúlyozta, hogy azt csak akkor tudjuk sikerrel teljesíteni, ha dolgozóink széles körei is megértik azok fontosságát.

/folyt.köv./

12.50/s

17

XVIII

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.... 15. folyt./s

a takarékosági intézkedések nyomán kisebb arányú lesz az eredetileg tervezett létszámemelkedés, a pénzügyminiszteri expozé említette, hogy a növekedés ennek megfelelően nem 112, hanem 96 ezer főt tesz majd ki. Itt nem is csak a pénzzel, hanem egyúttal a munkaerővel való takarékos gazdálkodásról van szó. az elmúlt évben népgazdaságunk több fontos területén céljaink elérését zavarta, akadályozta, hogy nem volt elegendő és megfelelő munkaerő. ezt a kérdést bizottságainkban több szempontból is, sokoldalúan szövezték.

az egyik ilyen szempont a vidéki ipartelepítés volt. többször szóba került már az országgyűlés ülésein, hogy hazánk egyes vidékei túlnyomóan mezőgazdasági jellegűek, s hogy ezeken a területeken a lakosság egy része nem talál megfelelő foglalkozást s ezért az ország távolos részébe jár dolgozni, ez a helyzet a kormány minden erőfeszítése mellett is csak viszonylag lassan változik. ez részben elég mélyen fekvő okokra vezethető vissza, ezért nem is orvosolható könnyen. mégis van jogosultsága annak az egyes bizottságokban elhangzott megállapításnak, hogy most a különböző területeken jelentkező munkaerőhiány is egyik ösztönzője lehet a magyar vidék iparosításának. egyes alföldi megyékben ugyanis, például békésben, de szabotcsban, tolnában, somogyban is, a munkaerőellátás többféle iparágban biztosítható volna. egyes bizottságokban szó esett azokról a nagy tartalékokról, amelyeket a munkaerőellátás és különösen a férfi munkaerőellátás szempontjából a legtöbb iparágban a belső szállítás, az anyagmozgatás, ki- és berakodás gépesítése jelent. szó esett arról is, hogy az építőipari munkaerőhiány egyik leghatásosabb ellenszere az építőipar további gépesítése. utaltak a felszólalók azokra a tartalékokra is, melyek a nők fokozott munkába állításával még feltárhatók és nem kis nyomattal mutattak rá a munkafegyelem megszilárdításának fontosságára. szóvá tették azt is: ideje lenne már, hogy a villamosok, az autóbuszok és a trolibuszok kalauz nélkül közlekedjenek, amint ez a szovjetunióban már általános. de az a tartalék, amelynek mozgósítására napjainkban a legnagyobb szükség van és amelyről a pénzügyminiszter előterjesztésében is többször esett szó, üzemeink jobb megszervezése. hallottunk olyan esetekről, amikor egyes üzemekben minden beruházás nélkül, vagy igen csekély beruházással, a szervezés és vezetés magasabb színvonalra emelésével, 20-30 százalékkal sikerült emelni a termelést. ez persze ráirányítja a figyelmet a vezetők gondos kiválasztásának fontosságára. amikor elismeréssel és megbecsüléssel kell a tehetséges és rátermett vezetők felé fordulnunk, és mindent meg kell tennünk, hogy vezető állásba lehetőleg csak tehetséges és rátermett emberek kerüljenek,

/folyt.köv./

12.58/s

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.../ 16. folyt./s

vnem szabad elfelejtkeznünk arról, hogy a vezetést és szervezést tanítani és tanulni is lehet és kell.

nagy számmal kerültek szóba a bizottságok ülésein mezőgazdasági kérdések. behatóan és figyelmet érdemlően vitáztak a háztáji gazdaságok jelenéről és jövőjéről. hangsúlyozták

a képviselők, hogy figyelembe kell venni a háztáji gazdaságok nagy szerepét, egyrészt a mezőgazdaság árutermelésében, másrészt termelőszövetkezeti parasztság természetbeni ellátásában. friss istván ezután arról szólt, hogy a háztáji állattartás segítése, ösztönzése mellett egy percre sem szabad megfeledkezni a nagyüzemi állatállomány fejlesztésének fontosságáról és lehetőségeinkhez képest mindent meg kell tenni annak gyorsítására.

különböző állandó bizottságokban szóba került még, több más mezőgazdasági vonatkozású kérdés is - mondotta - a mezőgazdasági gépek alkatrész-utánpótlásával kapcsolatos panaszok, amelyekről országgyűlésünk utolsó ülészakán sok szó esett, sajnos még mindig időszerűek. elmondták képviselőtársaink azt is, hogy a zöld-ségtermesztést kedvezőtlenül befolyásolja a nagy áringadozás. szóvá tették, hogy a mezőgazdasági gépek árai a mezőgazdasági termékek áraihoz viszonyítva nálunk magasabbak, mint a legtöbb más szocialista országban. friss istván beszámolt arról is, hogy a bizottsági üléseken a képviselők felhívták a figyelmet a járulékos beruházások nagy fontosságára. a mezőgazdaságban ezekre a járulékos beruházásokra elsősorban az újabb telepítési

szőlőknél és gyümölcsösöknél van szükség, főleg új szállítási és tárolási kapacitások teremtésére, de a járulékos beruházások igen fontos kellei az új lakótelepeknek is.

a pénzügyminiszter teljesen indokoltan szentelt expozéjában viszonylag nagy teret a beruházásoknak - folytatta - figyelembe véve ezek jelentőségét országunk fejlődésében, rendkívül fontos, hogy a beruházásokra fordított összeget a legokosabban, a társadalmunk és népgazdaságunk fejlődését leginkább szolgáló módon, a legtakarékosabban használjuk fel. ha még azt is hozzáteszem, hogy a népgazdasági terv a szocialista szektor beruházásaira kerekén 46 milliárd forintot irányoz elő, akkor, gondolom, mindenki számára világossá válik, hogy itt valóban döntő kérdésekről van szó. ezekkel természetesen az állandó bizottságok vitáiban is sokan foglalkoztak.

/folyt.köv./

13.05/s

19

parlament

/megkezdődött az országgyűlés...17.folyt./ s

a mezőgazdaság egyike a népgazdaság ama ágainak, melyek a legtöbb beruházást igénylik. ha tartósan emelni akarjuk mezőgazdaságunk színvonalát, már pedig ezt akarjuk, ehhez nagy befektetések, k. szükségesegek, ennek megfelelően a terv 10.5 milliárd forintot, az ~~összes~~ beruházások 23 százalékát irányozza elő mező -

gazdasági beruházásokra. ez több, mint amennyit eddig ilyen rendeltetéssel egy év alatt bármikor felhasználtunk.

magától értetődő tehát, hogy igen jelentős a beruházások tervezésében, szervezésében és kivitelezésében megvalósítható javulás, és az ezzel elérhető megtakarítás és haszon. ma még sokféle kiküszöbölhető akadály állja útját ennek a javulásnak. egyik képviselőtársunk a beruházások elhúzódásának okai közt megemlítette, hogy egy-egy építő vállalat a befejező munkákat sokszor végtelenül elnyújtja azzal, hogy ezekre alig néhány embert hagy vissza, a többit elküldi földmunkára, mert az „ jobban fizet... más szóval : jobb tervteljesítési eredményt ad az ésszerűtlen , a népgazdasági szempontból nemkívánatos eljárás, mint az ésszerű, a népgazdasági szempontból kívánatos. kézenfekvő, hogy ezeket még tudjuk szüntetni.

sok szó esett népgazdaságunk egy másik sarkalatos kérdéséről is: a műszaki fejlesztésről. ma már csaknem közhelynek számít, hogy mind népünk életszínvonalának emelése, mind a kapitalizmussal folytatott verseny szempontjából legfontosabb, döntő : a munka termelékenysége. a munka termelékenységének emelése, viszont elválaszthatatlan a műszaki fejlesztéstől. ezen a téren jelentősek az eredmények, de nem teljesen kielégítőek. akár csak a beruházásoknál, itt sem sikerült még a rendelkezésünkre álló erőket a legfontosabb célokra összpontosítani, néha itt is kedvezőbben alakulnak egyes mutatók a kevésbé ésszerű, mint az ésszerűbb cselekvés esetén.

nem látunk a fáktól az erdőt, ha ezek a hiányosságok elhomályosítanak eredményeinket. nem teljesítünk viszont népünk iránti kötelességünket, ha szemet hunyunk a hiányosságok felett és nem küzdünk ellenük. - hangsúlyozta majd beszéde befejező részében a tudomány kimagasló szerepéről szóló, mint mondotta, a tudomány egyik elsőrendű feladata, hogy a tömegtapasztalatot szoroson nyomon kövesse, számon tartsa, tanulmányozza, elemezze, a hibákat feltárja, utat mutatson. a szocializmus és a kommunizmus építése a tudomány és a vezetés egységét követeli meg. így valósul meg a vezetés s ezen belül a gazdasági vezetés mind magasabb szintre emelése.

tisztelt országgyűlés ! az ügyrend 32. paragrafusának 3. bekezdése alapján javasolom, hogy az országgyűlés a költségvetésről szóló törvényjavaslat általános és részletes vitáját együttesen folytassa le - fejezte be tapssal fogadott szavait friss István.

x x x

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe !

dr. timár mátyás beszédének 1. folytatása 3. bekezdésének 3. sorában a szöveg helyesen a következő:

.....a nemzeti jövedelem mintegy 7 százalékos növelését irányozza elő.

dr. timár mátyás beszédének 4. folytatás 3. bekezdésének 5. sorában a szöveg helyesen a következő:

..... nőtt azoknak a száma, akik ilyen brigádokban dolgoznak.

dr. timár mátyás beszédének 5. folytatás 1. bekezdésének 6. sorától a szöveg helyesen:

.....amelyek a készletek felduzzadásában itt-ott mutatkoznak ~~mielőbb megszüntessük.~~

ugyanezen hír 6. folytatás utolsó előtti bekezdés utolsó sora helyesen:

....Lehetőségeinkhez mértén tartalékolni is tudjunk.

ugyanezen hír 8. folytatás első bekezdésének negyedik sora helyesen:

....belül néhány vezető, aki megfelelően....

ugyancsak a 8. folytatás 2. bekezdésének első sora helyesen:

a modern szocialista nagyüzem nem nélkülözheti a gépesítést és egyéb....

ugyancsak a 8. folytatás 3. bekezdésének 7. sorától a szöveg helyesen:

....jövedelemelosztás, a közöst kiegészítő néztáji gazdálkodás. a jelenleg folyó.....

a timár beszéd 9. folytatás 5. sorában a szöveg helyesen:

....az igazgatási kiadások 1 százalékkal nőnek.

a 10. folytatás 1. bekezdésének 3. sorában a szöveg helyesen a következő:

....összpontosítani az erőt, tantermek, orvoslakások,.....

ugyanezen folytatás utolsó bekezdésének 10. sorában a szöveg helyesen:

... az országnak fontos, az esetben.....

13.40/s

11.00

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....18.folyt./vm

a képviselők elfogadták az előadó indítványát; eszerint az országgyűlés az állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben együttesen tárgyalja.

a törvényjavaslat feletti vitában elsőnek bakos istván, veszprém megyei képviselő szólalt fel.

- az 1964 évi költségvetési tervezetet minden szempontból megalapozottnak, reálisnak értékelem - mondotta többek között. - pártunk és kormányunk helyes politikájának eredményeként, városainkban, falvainkban, az egész magyar társadalomban olyan fejlődést tapasztalhatunk, amilyenre azelőtt nem volt példa. Jelzi ezt sok egyéb között a hatalmas lakásépítkezési program, vagy az, hogy Magyarországon ma már nincs olyan számottevő község, ahol ne lenne villany, és minden nagyobb faluban már kulturház áll a lakosság rendelkezésére.

- soha nem látott méreteket öltött az elmúlt években a városok és jelentősebb települések kommunális problémáinak megoldása. a mostani költségvetési javaslat szerint is sok ilyen jellegű létesítmény épül az idén. a költségvetési tervezet biztosítja további fejlődésünket. eddigi eredményeinkről és a fejlődés további lehetőségeiről csak a legnagyobb elismerés hangján szólhatunk. emellett vannak jogos igények és panaszok is. ezeket szóvá tesszük, hogy az illetékes szervek figyelmét nyomtatékosan felhívjuk a hiányosságokra, az egyes területeken mutatkozó elmaradásokra.

bakos istván ezután veszprém megye néhány kommunális problémájával foglalkozott. veszprém város állandó lakosainak száma például a felszabadulás óta több mint kétszeresére növekedett, nem szólva az ideiglenesen ott tartózkodó nagyszámu egyetemistáról. középiskolásról. a város lakásgondjait súlyosbítja, hogy sok megyei szervet, intézményt lakásokban kellett elhelyezni. a képviselő ezért azzal a kéréssel fordult az illetékes minisztériumokhoz és más főhatóságokhoz, hogy amint lehetőségük nyílik rá, építsenek megyei szerveiknek az igényeknek megfelelő székházat, s ezzel is szabadítsanak fel lakásokat.

veszprém megye öt városi települése közül három - várpalota, keszthely és ajka - új város, s ezekből még sok olyan intézmény, létesítmény hiányzik, ami a régi városokban már megépült.

/folyt.köv./

1700 Cse

XXII.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....19.folyt./vm

a megyének lényegében egyetlen városában sincs például tisztasági fürdő és uszoda. az üzlethálózat rendkívül szétaprózott, korszerűtlen. eddig egyetlen városban sem volt áruház, most kezdtek hozzá az első építéséhez veszprémben. külön gond a városok „egyenlőtlen fejlődése”, az ipari centrumok, jellegüknek megfelelően, az utóbbi években gyorsan növekedtek, a nagy történelmi multtal rendelkező pápa és a balaton hajdani „fővárosa”, keszthely viszont alig fejlődött valamit az elmúlt évtizedekben. állami erőből itt ugyyszólván egyáltalán nem épült még lakás, pedig, nem is szólva az új igénylők ezreiről, a régi lakások zöme elavult, igen rossz állapotban van.

a képviselő a továbbiakban a járási székhelyek speciális problémáival foglalkozott. ezeknek a településeknek a fejlesztését - ami gazdasági és politikai szempontból egyaránt nagyjelentőségű - szívégyének tekinti a lakosság is. példaként említette a sümegi kórház bővítését, amelyhez társadalmi munkával és pénzbeli támogatással csaknem az egész járás lakossága hozzájárult. a járási székhelyeken gyorsan emelkedett a lakosság száma, mert sok mezőgazdasági szakember, orvos, pedagógus költözött oda. ezeknek munkájára ugyanis az egész járásnak szüksége van. végleges letelepülésüket viszont nehezíti a lakáshiány. a kormány helyes lakásépítési politikája szerint mindennek előtt oda épülnek az új lakások, ahol gyorsítemű az ipar fejlődése. szükséges azonban a már említett helységekből is, hogy állami erőből építsünk lakásokat. a lakásépítésen kívül sok szociális, kulturális és kommunális probléma is megoldásra vár, s ezért a képviselő javasolta, hogy az illetékes szervek tűzzék napirendre a járási székhelyek fejlesztésének kérdését.

bakos istván a költségvetést elfogadta.

ezután az elnök szünetet rendelt el.

a szünet után polyák jánosnak, az országgyűlés alelnökének elnökletével folytatódott a tanácskozás.

martin jános budapesti képviselő emelkedett szólásra. azt fejtegette, hogy a népgazdaság előtt álló, szerteágazó, sokrétű feladatok megoldása közben az öntödék átgondoltabb, gyorsíteműbb fejlesztésére van szükség.

/folyt.köv./

1700 Cse

XXIII.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés...20. folyt./-vm

- a már megvalósított és jónak ígérkező szervezeti intézkedések - hangsúlyozta többek között - csak a technikai színvonal emelkedésével együtt nozhatják meg a várt eredményt, a kezdeti lépéseket, a már bevezetett új eljárásokat - a cement- és vízüveg formázást, a héjmag-készítést, a precíziós öntést stb. - újabbaknak és ezek széleskörű alkalmazásának kell követniök, így például helyes lenne - mert lényegesen meggyorsítaná a termelést és jelentősen csökkentené az önköltséget - ha nálunk is meg-honosítaná a külföldön már elterjedt, ugynevezett sanstinger-rend-szerű homokszórót, hasonló eredményt hozna a tartós formázási rendszer elterjesztése is, azzal, hogy egy formát többször is fel-használhatnak az öntésnél, munkát takarítanak meg, s ezzel az ön-költséget is csökkentenék.

a képviselő ezután a szakmunkásképzés időszerei tennivalóiról szolt, indítványozta: az üzemekben teremtsenek olyan légkört, olyan körülményeket, hogy az öntőnek jelentkező fiatalok meg-szeressék leendő hivatásukat és kitartsanak eredeti elhatározásuk mellett, azt is javasolta - hogy a népgazdaság lehetőségeitől, teherbírásától függően - a szocialista országok között szervezzék meg az arra érdemes szakmunkások cseréjét, ennek programjában sok hasznos tapasztalatszerzésre nyílna lehetőség.

martin jános végül munkahelyének, a gábor áron vasöntőde és gépgyárnak egy gondját tette szóvá az országgyűlés fóruma előtt.

- üzemünk az élelmezézipari gépek gyártására kapott megbizást a kgst-től, feladatát azonban csak akkor oldhatja meg, ha engedélyeznek számunkra egy gyorsan - egy-két éven belül - meg-térülő beruházást, új, ugynevezett forrószeles kupolókemencére lenne szükségünk, amelynek alkalmazásával az új termékekből ele-get tehetnénk kötelezettségeinknek, s ugyanakkor 14-20 szá-zalékkal csökkenthetnénk a kocszfogyasztást és az illetékesekhez fordult: vizsgálják meg a kérés teljesítésének lehetőségét.

/folyt.köv./

H³⁰ 000'

XXIV.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés...21. folyt./vm

kaszás imre tolna megyei képviselő hangoztatta felszólalá-sában, hogy a költségvetés nemcsak terveinket, gazdasági életünk helyzetét, hanem társadalmi rendünk erősségét, a párt és a kor-mány politikájának irányvonalát is jól tükrözi, ez a költségvetés - mondotta - amely azösszkiadásoknak 6.8 százalékát fordítja vé-delmi költségekre és 28.8 százalékát kulturális, egészségügyi és szociális célokra - szocialista költségvetés, arányai híven mutat-ják, hogy ebben az országban valóban minden az emberért, az ember nevében történik.

a továbbiakban a művelődésügyi tárca kiadásait elemezte a felszólaló, rámutatott, hogy a kulturális kiadások a költségve-tésen belül egy esztendő alatt 10.4 százalékkal, kerekén 891 mil-lió forinttal emelkedtek, ez egyrészt azt mutatja, hogy a kultura ügye a kormány politikájának egyik központi kérdése, másrészt pe-dig azt, hogy az ország gazdasági helyzete lehetőséget nyújt e megnövekedett kulturális kiadások fedezésére.

rámutatott arra az örvendetes tényre, hogy a költségvetés ebben az évben 82 millió forintot irányoz elő iskolák építésére, majd a szaktanár-ellátottság problémájával foglalkozott, hangoztat-ta, hogy az igények nagyon megnövekedtek ebben a tekintetben és ha jelenleg hiány mutatkozik pedagógusokban, ez a meggyorsult fejlő-dés tünete, egyedül tolna megyében három új középiskola nyitotta meg kapuit a közelmúltban, míg a felnőttoktatásban résztvevők szá-ma az elmúlt két év alatt 60 százalékkal emelkedett, gondoskodni kell tehát a pedagógusok, a szaktanárok kiképzési lehetőségeinek fokozásáról, a hiány különösen a falvakban és vidéki városokban jelentkezik.

megoldásként javasolta, hogy az ország négy tanárképző fő-iskoláján - az egri, a nyiregyházi, a szegedi és a pécsi főis-kolán - kívül létesítsenek még egy tanárképző főiskolát az ország nyugati részében, gondoskodni kell arról, hogy minél több és minél magasabb képzettségű pedagógus jusson el a legkisebb fal-vakba is.

befejezésül hangoztatta, mivel a költségvetés reális anyagi lehetőséget biztosít az ifjuságnak a tanulásra, azt örömmel el-fogadja.

/folyt.köv./

H³⁰ 000'

XXV.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....22.folyt./vm

gonda györgy vas megyei képviselő a költségvetésnek a tanácsokra vonatkozó előirányzataihoz szólt hozzá. örömmel nyugtázta, hogy ebben az esztendőben a különböző szintű tanácsok 12.2 százalékkal magasabb összeggel gazdálkodhatnak, mint tavaly. a helyi igények kielégítésére rendelkezésre álló források bővülését jól példázza az, hogy a vas megyei tanács az idén 594 millió forintot kerettel rendelkezik, több mint kétszeresével az 1958. évének. jellemző az is, hogy a megyei tanács az idén csupán állami támogatásból nagyobb összeget kap, mint amennyi 1958-ban a megye egész költségvetése volt.

- az anyagi alapok növekedése nemcsak lehetőségeink bővülését jelenti, hanem azt is, hogy fokozott felelősséggel, körültekintéssel kell a rendelkezésünkre álló kereteket felhasználnunk. az előfeltételek jobbak, mint tavaly vagy tavalyelőtt voltak, rajtunk múlik tehát, hogyan élünk lehetőségeinkkel, milyen eredménnyel kamatoztatjuk növekvő önállóságunkat - mutatott rá.

a képviselő ezután megemlítette, hogy a költségvetés szelvéme azt a törekvést tükrözi: a helyi szervek mind több jogot, hatáskört kapjanak a kisebb-nagyobb közösségek dolgainak intézésében. egyes intézkedések azonban nem mindig állnak összhangban ezzel a törekvéssel. példaként hozta fel az építőanyagipar közelmúltban végrehajtott átszervezését, amely - mint mondta - feltétlenül időszerű, indokolt volt. ha azonban az illetékesek jobban figyelembe vették volna a helyi szervek véleményét, észrevételeit, megelőzhetők volna a kislakásépítők anyagellátásában tapasztalható zökkenőket. igaz, az átszervezés nyomán lehetővé vált az átszervezés nyomán a téglablokk-gyártás megindítása, de szombathelyen és környékén a saját erőből építetők nem tudnak elegendő téglához jutni.

gonda györgy felhívta a figyelmet arra: sok olyan egészségügyi intézményünk van, amely előregedett, korszerűtlen, s mielőbb alapos „megfiatalításra”, szorul. a szombathelyi kórházban tetézi a gondokat a zsúfoltság, s a celledömölki kórházban is 125 beteget ápolnak ott, ahol korábban nyolcvanát láttak el. felújítási kéréteinket tehát úgy kell hasznosítani, hogy az egészségügyi létesítmények bővítésére, az orvosi munka feltételeinek javítására az eddiginél nagyobb tételek jussanak.

a költségvetési törvényjavaslatot a jogi, igazságügyi és igazgatási bizottság és a vas megyei képviselőcsoport nevében elfogadta.

/folyt.köv./

17⁰⁰ *cs*

XXVI.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....23.folyt./vm

a következő felszólaló valaska lászló borsod megyei képviselő volt, aki a költségvetési tervezet villamosenergiaipari előirányzataival foglalkozott.

a villamosenergia ipar tavaly nagyjelentőségű feladatot oldott meg a faluvillamosítás befejezésével. ez lehetővé teszi, hogy most megkezdjük a villamoshálózat hosszú évek óta esedékes rekonstrukcióját. a jelenlegi villamoshálózat nagyrészt még a fel-szabadulás előtt különböző vállalatok építették, különböző szabványok szerint. részben ebből, részben más hasonló okokból adódik, hogy a villamoskészülékek sok helyen nem felelnek meg a hálózati feszültségi viszonyoknak, s gyakori hibáknak is ez a főforrása.

hazánkban az egy háztartásra, illetve az egy lakosra jutó évi villamosenergia-fogyasztás alacsonyabb, mint a szomszédos ausztriában vagy csehszlovákiában. a gyárak mind több jómínőségű villamos háztartási berendezést készítenek, gyors elterjedésüket azonban sokhelyütt akadályozza a hálózat korszerűtlensége.

a képviselő javasolta, hogy 1965-től kezdve évente körülbelül 200 millió forinttal növeljék a rekonstrukcióra fordítandó összeget. ez a kiadás egyébként igen hamar meg is térül a hálózati veszteségek csökkenése és a fogyasztók jobb ellátása révén.

valaska lászló hangsúlyozta, hogy a villamosenergiaellátás fejlesztése újabb igényeket támaszt néhány iparággal szemben. a rekonstrukciónoz például az eredetileg tervezettnél 600 tonnával több alumínium kell. szükség van továbbá - részben a szakember- és általában a munkaerő-hiány ellensúlyozására - célgépekre és más különleges berendezésekre. ezek közül 200 szerelőkocsi és 100 más speciális jármű beszerzését már az idén meg kell kezdeni. a közép- és nagyfeszültségű hálózat fejlesztéséhez, rekonstrukciójához korszerű berendezések kellene.

kérjük a kohó-és gépipari minisztérium vállalatait - mondta a képviselő, hogy ezeknek gyártását mielőbb kezdjék meg. aminek hazai előállítására nincs lehetőség, azt a kgst-országokból szerezzük be.

valaska lászló felszólalása után az elnök ebédszünetet rendelt el.

/folyt.köv./

17⁰⁰ *cs*

XXVII.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....24.folyt./vm

ebédszünet után dr.beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke nyitotta meg az ülést és dr.varga pálné hajdu-bihar megyei képviselőnek adta meg a szót, aki a gyógyszeripar fejlesztésének néhány kérdésével foglalkozott.

- az átlagosnál gyorsabb ütemben fejlődő vegyiparunkban az idén is megnövekedett feladatok várnak a gyógyszeriparra. ez évi terve 20 százalékkal magasabb a tavalyinál, s kötelezettségünk teljesítése annál is inkább fontos a népgazdaság számára, mert termelésének kétharmadát exportra adja. a világpiacon azonban mind élesebb a verseny, amelyben többek között olyan országokkal szemben kell helytállnunk, mint svájc, a német szövetségi köztársaság és az egyesült államok. éppen ezért a nagytudásu, tapasztalt magyar gyógyszeripari szakemberek alkotókészségének további kibontakozására - a szellemi kincsek kamatoztatására - biztosítani kell a szükséges eszközöket. a kutatások eredményeiből - ezeknek költségei gyorsan megtérülnek - hangsúlyozta a képviselőnő, majd arról beszélt, hogy véleménye szerint nem felel meg a követelményeknek a gyógyszeripar műszaki fejlesztési alapjának kiszámítása. ezt ugyanis jelenteg a termelési érték alapján határozzák meg. mivel azonban a jobb, a korszerűbb eljárások eredményeként a gyógyszeriparban jelentősen csökken a készítmények önköltsége, a műszaki fejlesztésre szánt összegek is csökkennek. ezért arra lenne szükség, hogy megváltoztassák a jelenlegi gyakorlatot, s az eddigi kötött számítási kulcsot új, rugalmas módszerrel helyettesítsék.

a képviselőnő ezután javasolta, hogy a nagyértékű importműszereket a gyógyszeripar valamelyik központi intézményében helyezték el, mert így jobban kihasználhatják teljesítő képességüket. ugyanakkor kérte az illetékeseket: vizsgálják meg, nem volna-e lehetőség arra, hogy a gyógyszeripar többlet-exportjának nyereségéből bizonyos összeget a gyógyszeripar rendelkezésére bocsássanak, szabad felhasználásra, a kutatások műszaki feltételeinek javítására.

- helyes lenne - hangsúlyozta a továbbiakban - ha észszerű szervezeti intézkedésekkel lerövidítenénk az új készítmények átfutási idejét a laboratóriumtól a nagyüzemi gyártásig.

/folyt.köv./

17⁰⁰ *me*

XXVIII.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....25.folyt./vm

dr.varga pálné ezzel zárta felszólalását:

- a magyar gyógyszeripar nagy tapasztalatu, jól felkészült szakembereinek becsületes munkája az idén is szavatolja a terv hiánytalan teljesítését, s elősegíti nemzetközi hírnök, tekintélyünk további növekedését.

a költségvetést elfogadta.

Lacsán mihályné csongrád megyei képviselő elmondotta, hogy választókerületében és munkahelyén a szegedi cipőgyárban, megkérték a fiatalasszonyok és a leendő anyák, tolmácsolja az országgyűlésnek az irántuk megnyitvánuló gondoskodás, a szülési szabadsággal meghosszabbítása miatt érzett örömeiket.

a most előterjesztett költségvetés - mondotta - tükrözi a népgazdaság és szeged város fejlődését is. jól mutatják ezt szeged iparának, mezőgazdaságának és kereskedelmének eredményei. tavaly a város ipara 6.5 százalékkal termelt többet, mint az 1962. évben. a város mezőgazdasági termelése, ha nem is ekkora ütemben, de ugyancsak szépen növekedett. javult a kommunális ellátottság is. a szegediek büszkéek, amikor szovjet testvérvárosukról, az egyesszáról elnevezett épülő új városrészüket látják. a lakásépítkezés üteme az elmúlt évekhez képest lényegesen meggyorsult.

a továbbiakban hangoztatta, hogy - éppen úgy, mint bárhol az országban, - szegeden is jobban élnek az emberek. a munkások és alkalmazottak átlagbére emelkedett, jobban öltöznek, jobban táplálkoznak, szebben rendezik be otthonukat. a kiskereskedelem forgalma a múlt évben 9.2 százalékkal növekedett. az ideai költségvetés lehetőséget nyújt új lakások, óvodák, iskolák építésére. két fontos szegedi üzem, a konzervgyár és a kéziszerszámmáru gyár szociális körülményeit sikerül majd megjavítani. a képviselő elmondotta, hogy a szegedi cipőgyárban - ahol 40 év óta dolgozik munkásként - ugyancsak jelentős a fejlődés. eredményeinkben - mondotta - kicsiben tükröződni látom mindazt, ami hazánkban országos méretekben történik.

a szegedi üzemek szociális helyzetéről szólva elmondotta, hogy egyes üzemekben, így például a kenderfonó-és szövőipari vállalat ujszegedi gyártelepén, még zsufolt az öltöző, a fürdő, néhány helyen rossz a szellőztetés. a munkások igénylik a szociális helyzet javítását a régi üzemekben is.

/folyt.köv./

17.40/a

14¹⁵ *me*

XXIX.

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe!

-----
megkezdődött az országgyűlés ... 15.folyt./ friss
István beszéde / alulról számított 6. sorában a szöveg
helyesen a következő:

.... magasabb színvonalra emelésével lényeges fejlődést
érték el. ez persze ráirányítja....

az 17.folytatás utolsó bekezdésének / nem látnók../
8.- 9. sorában a szöveg helyesen:

... utat mutasson kiküszöbölésükre és a társadalmi viszonyok
tökéletesítésére. a szocializmus és a kommunizmus....

a 18.folytatás harmadik bekezdésének 7. sorában a
szöveg helyesen:

.... ma már nincs olyan község, ahol...

a 20. folytatás utolsó bekezdésének 7. sorában a szöveg
helyesen:

.... a kocszfogyasztást - mondotta - és az ille-
tékesekhez.....

--

17.20/s

M¹⁰ Cse

XXX

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe!

-----
megkezdődött az országgyűlés.... 20.folytatás első
bekezdésének 9. sorában a szöveg helyesen:

... úgynevezett s a n d s c h l i n g e r rendszerű .....

a 21.folytatás harmadik bekezdésének második sorában
a szöveg helyesen:

.... 82 millió forintot irányoz elő iskola fejlesztésre, majd...

ugyanezen bekezdés utolsóelőtti sorában a szöveg helye-
sen:

.... a falvakban és vidéki kis városokban.....

a 22. folytatás utolsó bekezdésének első sora helyesen:

a költségvetési törvényjavaslatot a jogi, igazgatási
és igazságügyi bizottság.....

-- 17.54/s
18.10 Cse

XXXI.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....26./ vm

indítványozta, hogy az illetékes minisztériumok vizsgálják felül a szegedi üzemek szociális berendezéseinek állapotát és nyújtsanak segítséget. sürgette újabb bölcsődék, napköziotthonos óvodák építését, hogy a dolgozó nők a munkaidő alatt megfelelően elhelyezhessék gyermekeiket.

befejezésül hangoztatta, örömmel látja a költségvetésből, hogy államunk mind jobban csökkenti a gyermekes családok gondjait. a költségvetést reálisnak tartja és ezért azt általánosságban és részleteiben elfogadja és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlja.

mázi józsef budapesti képviselő az országgyűlés egészségügyi bizottságának a költségvetéssel kapcsolatos néhány észrevételét tolmácsolta. kiemelte: az egészségügy munkásai, e fontos terület szakemberei jóleső érzéssel tapasztalják, hogy államháztartásunk évről-évre nagyobb összegeket juttat szociális és egészségügyi célokra. a második ötéves terv első esztendejében, 1961-ben például egészségügyi beruházásokra, új kórházak, rendelőintézetek, stb. építésére 421.5 millió forint állt rendelkezésre. a következő években ez az összeg 505.8 millió, majd 624.6 millió forintra emelkedett - az idén pedig csaknem 700 millió forintot tesz ki.

- fel kell azonban az érdekelt szaktárcák és az illetékes vezetők figyelmét hívnom arra, hogy sok a jogos kifogás az egészségügyi építkezések kivitelezésével kapcsolatban. tudjuk, építőiparunk sok gonddal, nehézséggel küzd, de azt tapasztaljuk, hogy ezek a problémák az egészségügy területén az átlagosnál is szembetűnőbben jelentkeznek. nem nyugodhatunk bele abba, hogy alaposan elmaradt a tervezettől például a dunaujvárosi kórház építése, a síófoki, a vásárosnaményi új egészségügyi intézmény, a budapesti huszonkettedik kerületi szakorvosi rendelőintézet, a debreceni szociális otthon és az egri gyógyszerraktár építésének üteme.

a képviselő adatokat sorolt fel az egészségügyi beruházások kivitelezési idejének alakulásáról. megemlítette többek között, hogy a mátraházi tbc intézet tető alá hozatalára a tervek eredetileg 18 hónapot szabtak meg - a valóságban ebből 36 hónap lett. a budapesti orvostovábbképző intézetben megkezdett munkálatokat 17 hónapra tervezték, a kivitelezés ezzel szemben kerekén 40 hónapig tartott. hasonló késedelmeskedés, lemaradás volt a szekszárdi rendelőintézet, a hatvani új egészségügyi intézmény és több más, fontos létesítmény építkezésénél is.

/folyt.köv./

18.05/a

18.15. *Cse*

XXXII.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....27.folyt./vm

- ezek a tények természetesen arra utalnak, hogy mindent meg kell tennünk az egészségügyi, szociális beruházások idejének megrövidítéséért, az építkezések gyorsításáért. a tapasztalatok alapján azonban szeretném indítványozni azt is: illetékes főhatóságaink állapítsanak meg sürgősségi sorrendet a beruházások között, s az egészségügyi létesítmények építési munkálatai legalább olyan „besorolást”, kapjanak, mint a lakásépítések.

mázi józsef felszólalása végén az egészségügyi dolgozók előtt álló feladatokról és problémákról beszélt.

a költségvetés tervezetét elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

seregélyi józsef pest megyei képviselő felszólalása elején örömmel üdvözölte, hogy a költségvetési javaslat az idei évre 2,8 milliárd forinttal nagyobb összeget ír elő a mezőgazdaság beruházásaira, mint amennyit a második ötéves terv eredetileg 1964-re előirányzott, ezt a növekedést teljes mértékben indokolja a termelőeszközök nagy jelentősége a mezőgazdasági termelésben. 1962-ben például az egy katasztrális holdra jutó állóeszközök értéke a jól gazdálkodó szövetkezetekben 3700 forint, a közepesekben 2850 forint, a gyengékben pedig 2380 forint volt, s a jó szövetkezetekben egy család átlagos évi jövedelme több mint kétszeresét tette ki a gyenge tsz-ekben gazdálkodóknak. ez a néhány adat is mutatja, milyen nagy az állóeszközök terméshozó és jövedelemnövelő hatása.

a mezőgazdasági termelés fejlődésének jelenlegi szakaszában különösen nagy szerepük van a járulékos beruházásoknak, ezekkel azonban meglehetősen elmaradtunk. a szarvasmarha-telepeken például még senhol sincsenek ugynevezett takarmányos épületek, pedig megépítésük férőhelyenként mindössze 750 forintba kerülne, s a termelőszövetkezetek többsége szívesen vállalná ezt a gyorsan megtérülő többletkiadást. hasonló a helyzet az önitatókkal, amelyek - a számítások szerint - naponta és tehenenként egy literes tejhozam-növekedést eredményezhetnek.

- elismerés illeti a földművelésügyi minisztériumot - folytatta a képviselő - azért a nagy aktivitásért, amivel a szőlőtelepítési terv teljesítésén dolgozik.

/folyt.köv./

18.15/a

18.15. *Cse*

XXXIII.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....28.folyt./vm

a járulékos beruházások elmaradása azonban ennél az üzemánál még nagyobb kárt okozhat, mint az állattenyésztésben. pest megyében például csak a már telepített szőlők vízellátásához, permetezéséhez 120 újabb furott kutra lenne szükség, az idei tervben azonban mindössze négynek a megépítésére kaptak keretet. rövidesen az ország sok vidékén termőre fordulnak az utóbbi években telepített sok ezer holdas szőlőültetvények, s a termés tárolása, szállítása, feldolgozása ismét újabb problémákat vet fel. egyedül bács megyében 1,900,000 hektoliter tárolótér kellene, s ebből jelenleg csak 500.000 hektoliternyi áll rendelkezésre. az említett példák és sok más hasonló jelenség szükségessé teszi, hogy a telepítések ütemét megfelelően hangolják össze a járulékos beruházások megvalósításához rendelkezésre álló lehetőségekkel.

a szőlőtelepítésekkel kapcsolatban seregélyi józsef egy másik problémát is megemlített. az ültetések általában jól haladnak, de baj van a fajtaösszetétellel. a termelőszövetkezetek zöme a szaporítóanyagot nem azokból a fajtákból kapja, amilyeneket a telepítési okmányok előírnak, hanem abból, ami éppen rendelkezésre áll. ezen sürgősen változtatni kell.

seregélyi józsef végül javasolta, hogy a népgazdasági megtakarításokat elsősorban a mezőgazdaság és a lakosság ellátása szempontjából nagyjelentőségű járulékos beruházásokra fordítsák, majd a költségvetési javaslatot elfogadta.

nagy dániel, csongrád megye képviselője volt a következő felszólaló.

- a mezőgazdaság szocialista átszervezésének befejezése óta eltelt három esztendő alatt - mondotta bevezetőben - sokat fejlődtek, erősödtek termelőszövetkezeteink, még az ugynevezett gyengén gazdálkodókban is nagyrészt létrejöttek a nagyüzemi termelés legfontosabb alapjai. csongrád megyében is sok termelőszövetkezet gazdálkodási színvonala megközelíti vagy éppen eléri már az állami gazdaságokét. a termelőszövetkezeti parasztság az évek során mind jobban megszerette s magáénak érzi a közös gazdálkodást.

/folyt.köv./

18.35/a

XXXIV.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés..... 29.folyt./s

- a közös munka iránti megbecsülés, a közös gazdálkodás perspektívája iránti bizalom fokozódásával együtt fejlődik a termelés, az agrotechnika a termelőszövetkezetekben. csongrád megyében a korán beköszöntött tél ellenére is a homokterületek kivételével 97 százalékgig, azaz majdnem teljesen elvégezték az őszelet a mélyszántást. kedvezőbbek emellett az anyagi-technikai feltételek is: az 1960. évi 50 kilogrammal szemben tavaly 128 kg. műtrágyát használtak fel holdanként a megyében, az öntözéses gazdálkodásra berendezett terület pedig 1959-től 1963-ig 4680 holdról 24.000 holdra nőtt.

a fejlődő közös gazdaságok mellett azonban a háztáji gazdaságoknak is változatlanul fontos szerepük van a mezőgazdasági ártermelésben. ezt jelzi, hogy tavaly a felvásárolt vágóborjunak 97.2, a hizottsertésnek 29, a vágómarhának 29.7, a baromfinak 23.9 és a tojásnak 75.2 százaléka a háztáji gazdaságokból került ki. ezért fel kell figyelni arra, hogy a háztáji állatállomány az elmúlt esztendőben csökkent. ez a körülmény is szükségessé teszi, - mondotta a képviselő - hogy a közös gazdaságokban az eddiginél gyorsabban ütemben fejlesszük a nagyüzemi állattenyésztést, mégpedig elsősorban azt a két ágazatot - a sertés- és a baromfitartást -, ahol a legrövidebb idő alatt lehet húst előállítani.

nagy dániel a költségvetési tervezetet a maga és a csongrád megyei képviselő csoport nevében elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

csabai Mihály heves megyei képviselő hangsúlyozta:

a költségvetés világosan tükrözi népgazdaságunk egészséges fejlődését. örvendetes, hogy mind a bevételek, mind a kiadások emelkedtek a tavalyihoz képest. megnyugtató, hogy a mezőgazdaság a második ötéves tervben az eredetileg előirányzott 19 százalékkal szemben 23 százalékkal részesedik az 1964-es költségvetésből. a mezőgazdasági beruházások összege 2,8 milliárd forinttal növekszik. mindez azt bizonyítja, hogy kormányzatunk - helyesen - nagy gondot fordít a mezőgazdaság fejlesztésére, - hangsúlyozta a képviselő, majd a hegyvidéki termelőszövetkezetek helyzetével, gondjaival foglalkozott.

jav
/folyt.köv./
18.39/s

19.00
Che'

XXXV.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.... 30.folyt./s

javasolta, hogy a rosszul fizető növényfélések helyett - éghajlati és más természeti adottságaiknak megfelelően - olyan kulturákat honosítsanak meg, amelyek a mostohább körülmények között is nagyobb jövedelmet biztosítanak a termelőszövetkezetek tagjainak. ezenkívül indítványozta, hogy a földművelésügyi minisztérium illetékes szervei vizsgálják meg a hegyvidéki termelőszövetkezetek gondjait, s az idén is, de elsősorban a jövő évtől nyújtsanak nagyobb segítséget eredményeik megjavításához.

csabai mihály végül bejelentette, hogy a költségvetést elfogadja és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

:kollár józsef budapesti képviselő bejelentette, hogy az országgyűlés kereskedelmi bizottsága gondosan tanulmányozta és megtárgyalta az 1964 évi költségvetés bel-és külkereskedelemmel foglalkozó részét. megállapította, hogy a kitűzött célok reálisak, s elérésükhöz minden feltételt megteremtettek. ezután tájékoztatta képviselőtársait:

- tavaly a népgazdaság fejlődésével összhangban alakult a kereskedelem forgalma. kissé mérséklődött az élelmiszerek iránti kereslet, s két évi csökkenés után ismét megélenkültek a ruházati vásárlások. vegyipari cikkekben az 1962 évinél 12 százalékkal többet vásároltak a múlt évben hazánkban. mindez az áruforgalom szerkezetének változásáról tanuskodik, - mondotta a képviselő, majd arról beszélt:

- az áruvásárlások kedvező irányu változását mutatja az is, hogy növekedett az iparcikkek részesedése a kereskedelmi forgalomból. keresettek voltak az ugynevezett tartós fogyasztási cikkek, a háztartási gépek, a járművek, a butorok, stb. előzetes adatok szerint tavaly több mint 12.000 gépkocsit, 54.000 motorke-rekpárt, 34.000 hűtőszekrényt és körülbelül 150.000 televíziót vásárolt az ország lakossága. butorból 11 százalékkal több fogyott, mint az előző esztendőben. kedvezően hatott az iparcikkek forgalmára a hitelakció bővítése; ez az alacsonyabb jövedelmi családoknak is lehetőséget adott arra, hogy nagyobb értékű iparcikkeket is megvásároljanak.

- külkereskedelmünk is nagyot fejlődött az elmúlt évben - folytatta a képviselő. - jelenleg összesen 125 országgal - 113 tőkés és 12 szocialista országgal - állunk kereskedelmi kapcsolatban.

/folyt.köv./

18.45/s

19.00 *Ch*

XXXVI.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....31.folyt./vm

az idén 19 helyen veszünk részt termékeinkkel kiállításon, öt helyen pedig megrendezzük iparunk termékeinek már hagyományossá vált bemutatóit, a magyar hetek-et.

kollár józsef az országos kérdések után szűkebb hazájának dolgaira fordította a szót. a csepeli választópolgárok nevében köszönetet mondott a városrészes kereskedelmi dolgozóknak - akik 65.000 ember ellátásáról gondoskodnak, sokszor nehéz körülmények között is - helytállásukért.

- nagyon örülünk - mondotta ezután - hogy az 1964-es tervben az új csepeli áruház építése is szerepel. nagy szükség van erre a beruházásra, mert csepelen a kétségtelen fejlődés ellenére is aránylag sok még a korszerűtlen üzlet, s ráadásul ezek nagyrésze - a 269-ből 112 - a kerület központjában tömörül. a helyzetet saját erőből s próbálunk változtatni; az idén például - a társadalmi szervek jóvoltából - három újabb boltot adunk át rendeltetésének, - mondotta többek között kollár józsef és hozzátette: de mindez kevés.

- a királyerdőben az ungvár utcában évek óta nagy szükség lenne egy új korszerű üzletházra, amely ötezer ember ellátását javítaná meg. anyagi fedezetet azonban mindmáig nem sikerült biztosítanunk az építkezéshez. ezért kérjük az illetékeseket, hogy vizsgálják felül az üzletház megépítésének szükségességét, és a lehetőségekhez mérten nyújtsanak segítséget a régóta vajdó kérdés megoldásához, - mondotta többek között kollár józsef, majd bejelentette, hogy a népgazdaság 1964-es költségvetésének tervezetét az országgyűlés kereskedelmi bizottsága nevében elfogadja és elfogadásra ajánlja.

ezután az elnöklő dr. beresztóczy miklós szünetet rendelt el.

szünet után polyák jánosnak, az országgyűlés alelnökének elnöklésével folytatódott a tanácskozás.

czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter hozzászólásában a védelmi kiadások, a fegyveres erők céljaira 1963-ban előirányzott összegek felhasználásáról és az idei előirányzatok rendeltetéséről tájékoztatta az országgyűlést. beszámolt arról, hogy tavaly tovább folytattuk hadseregünk korszerűsítését.

/folyt.köv./

18.55/s

19.00 *Ch*

XXXVII.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....32.folyt./vm

fégyveres erőink jelentős mennyiségű korszerű fégyverzetet, harci technikai eszközt kaptak. fejlesztettük a korszerű kiképzéshez szükséges anyagi-technikai bázisainkat s gondoskodtunk a fégyveres erőik tagjai szociális, kulturális és egyéb ellátásának további javításáról. mindezeknek hatására fégyveres erőink ütőképessége, erkölcsi, politikai értéke tovább növekedett. tavaly a néphadsereg tagjai az elemi csapások elhárításán túl több mint egymillió munkanapot dolgoztak az iparban, mezőgazdaságban és mintegy 400 millió forint értékű munkát végeztek.

az évi kiképzési feladatok maradéktalan teljesítése és az említett munka elvégzése a parancsnoki állománytól nagyon gondos szervezést, az egész személyi állománytól pedig odaadó helytállást kívánt. jelenthetem, hogy népköztársaságunk fégyveres erői e követelményeknek becsületesen eleget tettek - mondotta özinege Lajos.

még egy jelentős intézkedést kívánok megemlíteni: néphadseregünk gépkocsi készletéből 1963 végén 1000 darabot véglegesen átadott a mezőgazdaságnak a szállítási problémák enyhítésére.

összefoglalva: a védelem céljára az 1963. évi költségvetésben megszavazott összeget rendeltetésének megfelelően, eredményesen használtuk fel.

tisztelt országgyűlés!

szocializmust építő hazánkban a fégyveres erőket maga a nép hívta életre saját hatalmának, érdekeinek védelmében.

a nép és a fégyveres erőik érdekezozonosságából adódik, hogy a fégyveres erőik tagjai a maguk eszközeivel igyekeznek elősegíteni a szocialista tábornak a béke megőrzéséért, a háboruk elhárításáért, a békés egymás mellett élés megvalósításáért vívott harcának győzelmét.

valamennyien jól tudjuk, hogy a háboruk kiküszöbölésével, az általános és teljes lefégyverzéssel óriási energiák és eszközök szabadulnának fel a békés építőmunka fokozására, a boldog emberi élet megteremtésére.

/folyt.köv./

19.15/a

XXXVIII.

19.20 *chi*

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....33.folyt./vm

hazánk, népünk életében is igen nagy jelentőségű lenne, ha a most szükségszerűen honvédelemre fordított eszközöket iskolák, kórházak, utak, lakások építésére, dolgozó népünk anyagi, szociális, kulturális jólétének fejlesztésére használhatnánk fel.

mindenki előtt ismeretesek azok az erőfeszítések, amelyeket a szocialista országok és a békét óhajtó erőik világszerte a háboru kiküszöböléséért tesznek. ezek az erőfeszítések a szocializmus és béke erőinek növekedése alapján már számos sikert értek el. biztató eredménynek számít a múlt évben moszkvában megkötött részleges atomcsend egyezmény. mi ezt jó kezdetnek tartjuk és tudjuk, hogy a szilárd és tartós béke biztosításához még további következetes munkára, küzdelemre van szükség.

ezt igazolja, hogy a háboru megszállottai az imperialista országokban egyáltalán nem mondtak le a fégyverkezési hajszáról, a szocialista országok ellen irányuló rakéta-és termonukleáris háboru előkészítéséről.

a nemzetközi helyzet alakulása tehát azt kívánja, hogy népünk szocialista építő munkájának, hazánk függetlenségének biztosítása érdekében a varsói szerződésben tömörült országokkal együtt továbbra is jelentős anyagi erőket fordítsunk a honvédelemre, hogy a magyar néphadsereget, népköztársaságunk fégyveres erőit a szükséges anyagi, technikai eszközökkel ellássuk, korszerű színvonalon tartsuk. a szocialista tábor katonai ereje a béke fenntartásának egyik legfőbb biztosítéka, döntő eszköze annak, hogy mindenkit visszatartson kalandor lépésektől.

tisztelt országgyűlés!

az 1964. évi költségvetés parlamenti tárgyalásának előkészítése során a kormány határozatot hozott, hogy a fégyveres erőik 1964. évi költségvetését a népgazdasági tervekben előzetesen jóváhagyott előirányzatokhoz képest mintegy 300 millió forinttal kell csökkenteni úgy, hogy az alapjában ne érintse védelmi képességünk, harckészültségünk színvonalát.

e határozatnak megfelelően az eredeti költségvetési tervhez viszonyítva a képviselőtársaim között szétosztott állami költségvetési javaslatba már mintegy 300 millió forint csökkentéssel került be a védelmi előirányzat.

/folyt.köv./

19.20

19.20 *chi*

XXXIX.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....34.folyt./vm

a költségvetés további előkészítése során azonban úgy ítéljük meg a helyzetet, hogy a kormányhatározatban megszabott 300 millió forintos csökkentésen túlmenően mintegy további 150 millió forinttal lehetséges az 1964. évi költségvetési előirányzatot csökkenteni.

a fenti csökkentést a következő szempontok figyelembe vételével javasoljuk:

1./ a csökkentés ne befolyásolja a fegyveres erők és testületek harckészültségét, ütközésszerűségét, az 1964-re tervezett fejlesztés fő tételeihez tehát ne nyuljunk.

2./ ne befolyásolja hátrányosan a kiképzést és a katonák anyagi, kulturális ellátásának színvonalát.

3./ a megtakarítások közvetlenül a fogyasztói árualapok növelését segítsék.

költségvetésünk csökkentése megköveteli, hogy jelentős takarékosági intézkedéseket vezessünk be.

tisztelt képviselőtársaim:

bizva abban, hogy képviselőtársaim egyetértenek a csökkentésre vonatkozó javaslatommal és hozzájárulnak, hogy a népgazdasági tervben 1964-re előzetesen megszabott előirányzatokhoz képest a védelmi kiadásokat 450 millió forinttal csökkentsük, szeretnék rámutatni, hogy ez nemcsak takarékosági intézkedés, hanem egyben kézzelfogható bizonyítéka is népünk őszinte, a béke ügyét szolgáló törekvéseinek.

nyugodt szívvel kijelenthetjük azt is, hogy ha a helyzet megengedi és ha mások - értem ez alatt a NATO országokat - elindulnak a tartós békét biztosító úton, akkor a magyar népköztársaság, annak népe és kormánya az elsők között lesz az újabb és még jelentősebb lépéseket megtevők sorában.

ezek után kérem a tisztelt országgyűlést, hogy a betérjesztett állami költségvetést - benne a védelemre vonatkozó előirányzatot - az általam javasolt csökkentés figyelembe vételével hagyja jóvá, biztosíthatom képviselőtársaimat, hogy a végrehajtásban ugyanolyan gondosan fogunk eljárni, mint a csökkentési terv kidolgozásában.

/folyt.köv./

19.25

19.25 *Amel*

XL.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....35.folyt./vm

tisztelt országgyűlés!

kérem képviselőtársaim engedjék meg, hogy röviden szóljak egy fontos kérdésről, amely az állampolgárok nagy részét érinti.

az elnöki tanács két ülés között hozott határozatairól szóló jelentésben szerepel az 1964. évi 1. számú törvényerejű rendelet, amellyel az elnöki tanács módosította az 1960. évi 4. számú honvédelemről szóló törvény egyes rendelkezéseit.

a módosítások között a legjelentősebb, hogy a bevonulási alsó korhatárt a korábbi 19 évről 18 évre szállította le.

miért volt szükség e módosításra és mi a módosítás lényege? az eddigi sorkatonai alsó korhatár 19 év volt, a gyakorlatban azonban a sorkötelesek 20. életévük betöltése után öltötték magukra az egyenruhát, a 20 éves kor után bevonulás - fejlődésük következtében - több vonatkozásban ellentétbe került a közösség, és az állampolgárok egyéni érdekeivel.

oktatási rendszerünkből következik, hogy a középiskolát vagy technikumot általában 18 éves korban fejezik be fiataljaink és közülük évről évre mind többen kerülnek egyetemre, főiskolára, ahol tanulmányikat általában 23 éves korban fejezik be, amikor már egyéni és közösségi szempontból is hátrányos hosszabb sorkatonai szolgálatra való behívásuk.

a helyzet tehát úgy alakult, hogy a főiskolát végző fiatalok sorkatonai szolgálatot nem teljesítenek, csupán egy részük kap rövid tartalékos tiszti kiképzést a főiskola befejezése után.

a katonai szolgálatot teljesítők számos esetben felvetették: összhangban van-e az alkotmány szellemével, hogy akik a társadalomtól lenetőséget és nem kevés anyagi támogatást kapnak a magasabb műveltség megszerzéséhez, azok vagy egyáltalán nem, vagy aránytalanul csökkentett mértékben tesznek eleget honvédelmi kötelezettségüknek.

a honvédelem fejlesztésével összefüggően jelentős problémát jelent az is, hogy a középiskolát, technikumot végzett fiatalok szolgálatot.

19.35

/folyt.köv./

19.40 *Amel*

XLI.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés..... 36.folyt./s

a honvédelmi törvény 3 évben szabja meg a sorkatonai szolgálati időt, ténylegesen azonban ma is éppen úgy, mint a korábbi években 2 évre hívjuk be a fiatalokat. a hadsereg felszerelése viszont egyre korszerűbb, bonyolultabb s ennek megismerése, kezelése - különösen a technikai fegyvernemeknél - vagy a katonai szolgálati idő felemelését kívánja, vagy pedig azt, hogy az ilyen fegyvernemekhez magasabb műveltséggel, bizonyos technikai ismeretekkel rendelkező fiatalok vonuljanak be.

a tényleges szolgálati időt nem volna célszerű felemelni - sőt na lehetne szeretnénk csökkenteni - ezért az a célszerű megoldás, hogy a középiskolát és technikumot végzett fiatalok is teljesítsenek katonai szolgálatot főiskolai tanulmányaik megkezdése előtt.

gyakorlatilag azok, akiket felvesznek a főiskolára, illetve akik középiskola elvégzése után szakmát tanulnak, a középiskola elvégzésével nagyjából egyidőben sorozásra kerülnek.

azoknak, akik tovább tanulnak, és egyetemre, illetve főiskolára felvesznek, a művelődésügyi minisztérium rendelkezése biztosítja a következő év őszén induló évfolyamon a helyet. tehát bevonulnak katonai szolgálatra, s ha egy esztendőre leszolgálnak, olyan időben szereljük le őket, hogy egyetemi tanulmányaikat rendben megkezdhessék. további katonai kiképzést részben az egyetemi tanulmányok alatt, részben az egyetem befejezése után kapnak. jelentős részük tartalékos tiszti kiképzést kap. biztosítani fogjuk, hogy a hadseregben lehetőleg a választott egyetemi szaknak megfelelő, vagy ahhoz közelálló fegyvernemhez kapjanak beosztást; ezzel is elősegítjük felsőfokú tanulmányaikra való felkészülésüket.

akik nem kerülnek főiskolára, hanem valamilyen szakmát kívánnak tanulni, azok szakmunkás képzésük, illetve első szakmunkás évük idejére szolgálathasztást kapnak és csak ezt követően vonulnak be katonai szolgálatra.

/folyt.köv./
19.40

XLII.

19.00 Cse!

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....37.folyt./vm

amint látják, képviselőtársaim, arra törekedtünk, hogy a katonai szolgálatot összhangba hozzuk oktatási rendszerünkkel, biztosítsuk, hogy minden katonai szolgálatra alkalmas fiatal elég legyen a honvédelem iránti kötelezettségének. ugyanakkor arra is törekedtünk, hogy e köteletség teljesítése ne gátolja, ne hátráltassa az egyén, a népgazdaság, de a honvédelem szempontjából is fontos továbbtanulást, a magasabb képzettség megszerzését.

fontos része az új rendelkezésnek annak az elvnek az érvényesítése, hogy tanulást nem szakítunk meg. na például valaki 18 éves korára nem fejezi be a középiskolát, vagy a szakmunkás-tanfolyamot, annak a befejezésig szolgálathasztást adnak.

a bevonulási életkorral összefüggően egy másik, lényegesen kevesebb állampolgárt érintő, de mégis jelentős kérdéssel kívánok foglalkozni.

szocializmust építő társadalmunkban sok minden megváltozott. régen a 18-20 éves fiatal emberek döntő többsége nem volt olyan helyzetben, hogy önálló anyagi alappal rendelkezzen, esetleg családalapításra gondolhasson. ma viszont 20 éves fiataljaink nagyrésze önálló keresettel rendelkezik, közülük sokan ilyen idős korban megnősülnek, családot alapítanak.

a fiatal házaspár közötti kapcsolat nem is szilárdul meg oly mértékben, hogy minden esetben törés nélkül bírja ki a katonai szolgálattal együttjáró különélést. ez a különélés a családok egy részénél anyagi problémával is jár és mindez együttvéve a katonai szolgálat teljesítésére is hátrányos. a nő, családos sorkatonának a hosszú távollét, az anyagi gond lélektani problémát is okozhat, ami zavarja a szolgálat ellátásában.

e problémát vizsgálva szintén olyan meggyőződésre jutottunk, hogy előnyösebb, ha a ifjúságunk fiatalabb korban kezdi meg katonai szolgálatának letöltését, mert így az említett probléma nagyrészt megoldódik.

felmerülhet olyan kérdés, hogy fizikailag alkalmasak-e fiataljaink, egészségi szempontból érettek-e 18 éves korban katonai szolgálatra?

/folyt.köv./

19.00 Cse!

XLIII.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....38.folyt./vm

általános és katona szakorvosi vélemény szerint igen. ha azonban valaki ilyen okok miatt 18 éves korban nem tud bevonulni, akkor szolgálathalasztást kap.

e nagyjelentőségű javaslat benyújtása előtt sok érdekelt véleményét kértük ki. szinte egyöntetű volt szülők, pedagógusok, ipari, gazdasági vezetők, meghallgatott fiatalok véleménye: helyeslik a bevonulási korhatár 18 évre történő leszállítását.

tisztelt képviselőtársaim:

a 18 éves bevonulási korhatárra való áttérés természetesen nem történhet meg egyszerre. az új bevonulási korhatárra való áttérést már ebben az évben megkezdjük, de több éven át, folyamatosan hajtjuk végre.

a nonvédelmi miniszter megemlítette, alaposan megvizsgálják, hogy az új korhatárnak megfelelő-e a kiképzési rendszer, a tananyag mennyisége és minősége s hol szükséges esetleg módosítás, a korhatár csökkentése a szolgálatra történő felkészítés azonban feladatokat ró mindazokra, akik a bevonulást megelőzően nevelik, tanítják fiataljainkat. jelentős feladat hárul a pedagógusokra, ipari tanuló intézetekre, műhelyekre és nem utolsósorban a jellem kialakítása szempontjából oly fontos legkisebb közösségre a családra is - folytatta.

ezért ezt az alkalmat megragadva, kérem az önök és mindazok segítségét és támogatását, akik egyaránt szívükön viselik fiataljaink szocialista emberré formálásának és a haza védelmének szent ügyét.

tisztelt országgyűlés! kedves képviselőtársaim!

befejezésül engedjék meg, hogy még egyszer hangsúlyozzam: néphadseregünk, népköztársaságunk fegyveres erői érték és szívvel-lélekkel követik pártunk és kormányunk politikáját.

/folyt.köv./
19.55.

XLIV

2005.01.01

parlament

/megkezdődött az országgyűlés..... 39.folyt./s

átérzik felelősségüket, tudják, hogy mindaz, amit a védelemben felhasználunk, a nép áldozatos munkájának terméke.

megköszönöm a néphadseregről, a fegyveres erőkről való messzemenő gondoskodást. mint a múltban, úgy a jövőben is arra törek szünk, hogy a rendelkezésünkre bocsátott eszközökkel cél-szerűen takarékosan gazdálkodjunk. mindent megteszünk, hogy népköztársaságunk fegyveres ereje jól, felkészülten szolgálja népi hatalmunk, szocialista háznk védelmének szent ügyét, kormányunknak a világbéke megővését szolgáló politikáját./ nagy taps./

a következő felszólaló ollári istván borsod megyei képviselő a műtrágyagyártás problémájával foglalkozott. röviden visszatekintett a műtrágyatermelés múltjára, a péti nitrogénművek és a borsodi vegyikombinát munkásságára. hangoztatta, hogy ez az iparág lényegében még a fejlődés kezdetén van és szinte elképzelhetetlenek azok a mezőgazdasági eredmények, amelyeket megfelelő mennyiségű és minőségű műtrágyával elérhetünk. a fejlődés a mennyiség növelése mellett egyrészt a koncentrált hatóanyagtartalmu, másrészt az ugynevezett „nyomelemeket”, is tartalmazó műtrágyák előállítására felé tart. a borsodi vegyikombinát jelenleg 25 százalékos nitrogéntartalmu műtrágyát gyárt, de semmi különösebb berundást sem különösebb nehézséget nem jelentene a 34-34.5 százalékos nitrogéntartalmu termékre való áttérés.

az áttérés előnyeiről szólva elmondotta, hogy ebben az esetben egy tonna nitrogén előállításának költsége körülbelül 102 forinttal csökkenne, ami évi 4.5 - 5 millió forint megtakarítást eredményezne. csökkenteni lehetne az import papirból készült nátronszák felhasználását és az egységnyi hatóanyagra eső fuvarköltségek is csökkennének. kevesebb vasuti kocsi felhasználására lenne szükség. az áttérés mellett szól az a körülmény, hogy a nagyobb hatóanyagtartalmu műtrágya gyártásának bevezetése minden különösebb bővítés nélkül a gyár termelési kapacitásának 15-20 százalékos növekedését vonná maga után.

a felszólaló a továbbiakban elmondotta, hogy a borsodi vegyikombinát ideálisan költségvetésében szerepel a pvc-részleg jelenlegi kapacitásának ötszörösére növelése. az ennek kövő következtében

jelentkező termelésnövekedés szükségzerűen megköveteli a feldolgozó üzemek bővítését, illetve újak létrehozását. az 1970-re tervezett arányszámok figyelembevételével a harmadik ötéves terv során csaknem 11.000 tonna pvc-t feldolgozó üzemet kell munkába állítani. ezeket az üzemeket legcél-szerűbb lenne közvetlenül a gyártó üzem mellé - a borsodi vegyikombinát keretében - telepíteni. ez a szakember-utánpótlást is nagymértékben megkönnyítené.

/folyt.köv./

2005.01.01

XLV

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....40.folyt./vm

ezután mohácsi imre szolnok megyei képviselő annak jelentőségét méltatta, hogy a költségvetésből a beruházásokat szolgáló összegeken kívül a talajjavításhoz, talajvédelemhez különböző kedvezményeket, az öntözőrendszer bővítéséhez, fejlesztéséhez pedig állami dotációt kap a mezőgazdaság. hangsúlyozta, hogy a kedvező agrárpolitika jóvoltából tovább bővült a mezőgazdasági üzemek álló-és forgóeszközeinek állománya. örömmel nyugtázta, hogy a költségvetési eldóirányzat biztosítja a termelőszövetkezetek gazdasági alapjának további gyors erősödését.

ezután arról beszélt, hogy a műtrágya-ellátás egyrészt attól függ: mennyit gyárt a hazai ipar, másrészt pedig, hogy megkapja-e kellő időben a mezőgazdaság a terméseredmények javításának ezt a nagyon fontos eszközét. megállapította: az a tény, hogy a tiszavidéki vegyikombinát évi 355.000 tonna nitrogénműtrágyát állít elő, amely 710.000 tonna kenyérgabona terméstöbbletet jelent, arról tanuskodik, hogy a műtrágyagyártás és felhasználás fejlesztésére fordított eszközök a népgazdaság gyorsan megtérülő beruházásai közé tartoznak.

mohácsi imre a továbbiakban szakmai szempontból elemezte, hol előnyösebb a rendelkezésre álló műtrágya felhasználása, majd a mezőgazdaság gépesítésének néhány időszerű feladatát emelte ki:

- hazánkban ma még csak a kalászosok termesztésének és betakarításának gépesítése megoldott, kedvezőtlenebb a helyzet a kukorica, a cukorrépa és a rizs munkafolyamatainál. a rendelkezésre álló eszközök felhasználásakor az egyes kulturák összes termelési folyamatainak komplex gépesítésére kell törekedniünk, - hangsúlyozta, majd a kbf típusu kukoricatörő géppel foglalkozott. mielőbb el kell dönteni, alkalmas-e ez a gép sorozatgyártásra. ha igen, kezdjék meg, ha nem, gondoskodni kell más típusu kukoricatörő bevezetéséről.

a képviselő ezután indítványozta, hogy a rizstermesztő gazdaságokat lássák el az szk-4 típusu szovjet kombájnokkal. végül bejelentette, hogy mivel a költségvetési törvényjavaslat biztosítja a népgazdaság arányos fejlődését, elfogadja és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

/folyt.köv./

20.06

20¹⁵ *me*

XLVI

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....41.folyt./vm

az országgyűlés csütörgöki ülésén utolsónak dr. schnitzler józsef hajdu-bihar megyei képviselő szólalt fel.

- a betervezett költségvetés - mondotta - tükrözi helyes gazdaságpolitikánkat, dokumentálja azt az erőfeszítést, amit egész társadalmunk kifejt a népgazdaság, az ország fejlesztése érdekében.

- a költségvetési tervezet - folytatta - kiemeli az újabb tartalékok feltársának nagy fontosságát. ilyen tartalékok az egészségügy területén is vannak. igaz, nem a kórházi vagy rendelőépületekben, mert azok máris tulságosan telítettek. de érvényben van nálunk számos olyan intézkedés, amelyek nagymértékben növelik az adminisztrációt s ezzel párhuzamosan a gazdasági apparátust. igen nagy tartalékokat szabadíthatnánk fel, ha felülvizsgál-nánk ezeket az említett intézkedéseket, s ahol lehet, egyszerűsíténék az adminisztrációt.

- a debreceni orvostudományi egyetemen - mondotta - nő az adminisztratív dolgozók aránya, s véleménye szerint általában ez jellemző az egészségügyi intézményekre. javasolta, hogy a fiatal adminisztrátorokat fokozatosan képezzék át, hogy alkalmasak legyenek a gyógyítással közvetlen kapcsolatban álló munkakörök betöltésére.

az egészségügy további tartalékoként jelölte meg a képviselő a szociális jellegű járulékos beruházásokat. ezeknek ugyan is igen nagy szerepük van a betegségek megelőzésében, az általános egészségvédelemben. mégis sokszor csak tervezésükig jutunk el, megvalósításukig már nem. a berettyóújfalun 1961-ben felépült ruha-gyár terve például eldóirányozta a 350 személyes étkező, öltöző és fürdő felépítését, de erre azóta sem került sor, a debreceni fürdőház 200 személyes fürdőjét és öltözőjét 1600-an használják.

dr. schnitzler józsef a továbbiakban rámutatott: ügyelni kell arra, hogy az ipar, a mezőgazdaság fejlődésével lépést tartson az egészségügy fejlesztése, márcsak azért is, mert az esetleges elmaradás visszahatna a népgazdaság többi ágára. ezután a keleti országrészek egészségügyi helyzetével kapcsolatban megemlítette: lehetőség nyílt debrecenben egy nagyjelentőségű intézmény létrehozására.

/folyt.köv./

20.15

20³⁰ *me*

XLVII.

ll

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....42.folyt./vm

mozgásszervi betegségekkel kapcsolatos rehabilitációs intézetet akarnak berendezni a debreceni nagyerdőben, a gyógyforrás közelében.

a képviselő a költségvetési javaslatot mind a maga, mind a najdu-bihar megyei képviselőcsoport nevében, általánosságban és részleteiben elfogadta.

dr. schmitzler józsef felszólalása után polyák jános elnök az országgyűlés csütörtöki ülését berekesztette, a költségvetési tervezet vitája pénteken délelőtt 10 órakor folytatódik./mti/

-.
XLVIII.

20.25/a

20²⁵ a

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe !

megkezdődött az országgyűlés.... 24.folytatása második bekezdésének 3.-4. sorában a szöveg helyesen a következő:

.... s kötelezettségeinek teljesítése annál is .....

a 26.folytatás második bekezdése / mázi józsef.../ első sorában a szöveg helyesen :

.... az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának.....

a 30. folytatás utolsó bekezdésének 2.-3. sora helyesen :

.... jelenleg összesen 125 országgal állunk kereskedelmi kapcsolatban.

a 33. folytatás első bekezdésének / mindenki előtt../ 6. sorában a szöveg helyesen :

.... jó kezdetnek tartjuk, de tudjuk, hogy.....

a 35. folytatás 4. bekezdésének / miért volt szükség.../ 4.-5. sorában a szöveg helyesen :

..... a 20 éves kor utáni bevonulás - fejlődésünk következtében.....

a 40.folytatás második bekezdésének 4.-5. sorában a szöveg helyesen :

.... az a tény, hogy a tiszai vegyikombinát évi.....

a 42. folytatás utolsó bekezdésének első sorában a szöveg helyesen :

.... felszólalása után az elnöklő polyák jános....

/mti /

-.
-

XLIX.

20.55/s

bb 59. példátlan teljesítményt jelent a két elektron egyidejű felbocsátása - nagy ernő nyilatkozata

i tz/sze szb -cz

1964. január 30.

az űrkutatás legújabb izgalmas eseményeivel kapcsolatban nagy ernő gépészmérnök, a mtesz központi asztronautikai szakosztálynak titkára a következőket mondta el dr. török zoltánnak, az mti munkatársának:

- izgalmas napokat él az űrkutatás. szerdán este bocsátották fel az amerikai saturn-1 hordozó rakétát, amelynek mesterséges holddá vált második fokozata eddig a földünk körül keringő legnagyobb mesterséges kozmikus objektum.

csütörtökön több eseménynek lehettünk tanúi. az amerikai ranger-6. holdrakétával lefolytatandó kísérlet további menetéről még csak a közeljövőben értesülhetünk. konkrét adataink vannak viszont egy nagyszerű kettős kísérletről, amely egy új szovjet mesterséges hold-családdal új utakon folytatja a földünk körüli térség vizsgálatát.

- az új kísérlet több szempontból is rendkívül érdekes.

- az egyik az indítás technikája. eddig ugyanis még nem volt példa arra, hogy a hordozórakétáról repülésének aktív szakaszán, tehát a hajtómű működése közben válasszanak le mesterséges holdat. ezáltal ez a kettős indítás ebben a bonyolult, irányítás-technikailag nehéz formában láthatólag kitűnően sikerült.

- tudományos szempontból azonban még sokkal nagyobb jelentősége van annak, hogy az egyidejűleg felbocsátott, és így a földünk sugárzás övezetében szimultán méréseket végző mesterséges holdakat egyidőben a föld körüli kozmikus tér több pontjáról kapnak koordinált, összetartozó mérési adatokat.

- az elektron-1 és elektron 2 mérési eredményei elsősorban a földünk körüli sugárzási övek, a van allen gyűrű néven ismert övezetek felépítéséről és változásainak időbeli menetéről, dinamikájáról szolgáltatnak majd értékes, részben pótolhatatlan adatokat.

- a szovjet űrkutatók egyébként az állítják - folytatta nagy ernő -, hogy földünktől körülbelül 50.000 - 70.000 kilométeres távolságban még egy harmadik sugárzási övezet is létezik a jól ismert belső és külső van allen gyűrűkön kívül, és most az elektron-2, amelynek pályája földünktől 68.000 kilométerig terjed, e több mérés alapján feltételezett legkülső övezetről is szerezhet hitelt érdemlő adatokat.

/folyt.köv./

21.40- szb

ll

- 33 -

bb 59. /példátlan teljesítményt... 1. folyt./- szb

- a kísérlet érdemi értékelésére természetesen csupán akkor kerülhet sor, amikor a földi számítógépes állomások a négy telemetrikus adón keresztül érkező tömérdek tudományos információt feldolgozták - fejezte be tájékoztatását nagy ernő, a mtesz központi asztronautikai szakosztályának titkára. /mti/

-. -

- v é g e -

21.40/a

SE

- 34 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-690
A szerkesztésért és kiadásért a vezető igazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1964. január 31.

bb 1. magas-tátra, prágai tavasz, moszkva - Leningrád - az express tavaszi társasutazásai

i d / g k s z b z s

1964. január 31.

az express ifjusági és diák utazási iroda, amelynek szervezésében az idén 68 utvonalon ismerkedhetnek Európával a fiatalok, már most, az év elején is érdekes, változatos programmal várja „ügyfeleit”, februárban a magas-tátraiba hívja az ifju sportbarátokat, akik 1250 forintért tíz napot tölthetnek a normy smokovec-i ifjusági tábor síparadicsomában, és itt az ifjuság a szocializmusért mozgalom sportkövetelményét is teljesíthetik. márciusban a csehszlovákiai kézilabda világbajnokság az uti cél, a társasutazások részvevői 12 napig ismerkedhetnek a szomszédos ország nevezetességeivel, s közben megnézhetik a világbajnoki címért vetélkedő csapatok nyolc, izgalmasnak ígérkező mérkőzését.

Ugyancsak a kora tavaszi programban szerepel a budapest - moszkva - Leningrád - moszkva tura, amelynek első csoportja március elsején, a második pedig március 9-én indul. a fiatalok tizenkét és fél napot töltenek a szovjetunióban, ebből ötöt moszkvában és négyet Leningrádban. megnézik majd többek között a kremlt, a lenin-mauzóleumot, a tretjakov-képtárat, a Lomonoszov egyetemet, az ermitázst és a péter páli-erődöt. a részvételi díjat ezuttal is a fiatalok zsebéhez szabták: 1750 forintot kell befizetniük. végül még egy tavaszi kirándulásra hívja a kultúra iránt érdeklődő ifju világjárókat az express. csoportokat indít a prágai tavasz eseményeire. a fiatalok - 1250 forintért - hét napot töltenek majd csehszlovákiában, s négy hangversenyt hallhatnak világhírű művészek közreműködésével. /mti/

-1-

SE